Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESAS: 7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P. Q. CANADA

Nr. 21 (472) KAINA 15 ct. MONTREAL, 1956 m. GEGUŽĖS-MAY 23 d. PRICE 15 ct. XVI METAI

Politinė įvykių savaitė

ŠALČIAI SULAIKO VISO ŠIAURINIO ŽEMĖS PUSRUTULIO GYVENIMĄ IR DARO DIDELIUS NUOSTOLIUS

Ir politikoje pasireiškia tūla stagnacija.

Paskutinės savaitės svarbio ji visų tema — šalta, perilgai užsitęsė žiema, pavasaris ne įmanomas... Tai ne tiktai aima nos, bet ir rimtas faktas. Kaip apskaičiuoja Kanados ekonominio gyvenimo žinovai, dėl per šalto pavasario,

KANADOS ŪKININKAI TURĖS APIE 200 MILIONŲ DOLERIŲ NUOSTOLIŲ.

Taip spėjama, bet nuostoliai gali būti ir didesni, nes oras ne atšyla, nors ir spėjama, kad ši savaitė turi atnešti šiltesnio oro.

Žinios iš Lietuvos taip pat pilnos skundų... ir dėl oro. Šalta žiema padarė žmonėms didelių nuostolių, nes iššalo sodai, iš kurių kolūkiečiai neblogai papildydavo liesus savo biudžetus.

Pasaulinėje politikoje taip pat tūlas sustingimas. Tiktai

SOVIETIJOJE KAŽKAS VERDA IR NENURIMSTA.

Nors ir neaišku dar, bet vis dėlto yra reiškinių, kurie rodo, kad Maskvos pavergtos tautos ir valstybės vis dėlto pradeda reikšti savo valios pragiedrulius, kuriems sovietinė diktatūra priversta daryti tūlų nuolaidų. Persunki jau sovietinė diktatūra, peržiaurus režimas, kad jis galėtų tverti amžius. Net ir sovietinis režimas, kokio žmonija dar ligšiol nežinojo, gali tverti tiktai ribotą laiką.

Sovietinė spauda

TRIŪBIJA KOMUNISTŲ SMURTO SULAIKYMĄ.

Skelbiama, kad įsakyta peržiūrėti visas Stalino, Berijos, Chruščiovo sufabrikuotas bylas. Esą net būsiąs pakeistas pririšimas prie vietos — prikreplenije k zemlie, kas ligšiol sudarė sovietinės sistemos pagrindą. Nes sovietų žmonės buvo prievarta pristatomi prie darbų ir prievarta turėjo gyventi ten, kur nurodydavo „šlovingoji komunistų partija". Nors sunku patikėti, kad sovietijoje gali būti apylaisvis žmogus, kuris galės pasirinkt inet gyvenimo vietą ir norimą darbą, bet tokios žinios jau skleidžiamos.

VIENUR KITUR ĮVYKSTA JAU IŠSIŠOKIMŲ, YPAČ SATELITUOSE,

kuriuose sovietinis „treningas" dar nėra taip prigijęs ir įleidęs šaknų. Todėl Prahos studentai vėl atgaivino pavasarinį karnavalą ir jame stipriai pašiepė „šlovingąją". Vengrijos rašytojai taip pat atvirai pasisakė prieš varžtus ri priespaudą, kad net Rakosy turejo jiems pagrąsinti. Lenkijoje net drastiškai pasisakyta prieš stalinę prievartą ir pažadėta paleisti iš kalėjimų daug žmonių. Net ir Rusijoje prakalbėta apie... vergų stovyklų panaikinimą. Žinoma, šimtu procentų tuo patikėti dar nėra pagrindo, bet tai jau yra tūli reiškiniai, kurie liudija, kad ten kažkas vis delto vyksta. Ir jei sunku pasakyti, „kuo velnias pokštauja", tai vis dėlto yra tikra, kad ten kažkas dedasi, tame „kolektyvinės diktatūros" sąmyšyje. Kas gali teigti, kad iš to neišsirutulios ir didesni įvykiai.

TRUMPOS ŽINIOS

— Indonezijos prezidentas Soekarno, viešėdamas JAV pasisakė už Vakarų vienybę ir demokratiją.

— Gana atvirai pasisakė JAV viešį Rusijos baptistų kunigai. Baptistų esą neįtikėinai daug Rusijoje.

— Austrijoj liaud. part. gavo 82, socdem. 72 ir komun. 3 vietas seime.

— Korejoje 3 kartą S. Rhee perrinktas prezidentu, opozicionierius — vicepr.

— Amerikoje vieši Rusijos inžinierių ir architektų delegacija, kuri studijuoja JAV statybą.

— JAV statybininkai liepos mėn. vyks į Rusiją.

— V. Vok. vyriausybė atmetė Maskvos notą pavartoti prievartą prieš tremtinius ir juos priversti grįžti namo.

— Iš Turkijos sostinės išvarytas pastebėtas špionaže Maskvos karo atstovo pavaduotojas.

— Tibete vyko sukilimas. Komunistai bombordavo du vienuolynus.

— Irano šachas vieši Turkijoje. Istambulo universitetas jį apdovanojo garbės daktaro titulu.

— Ryt. Vok. policininkas, kuriam buvo įsakyta išarti pasienį, raias, vilkdamas plūgą, perbėgo į V. Vokietiją.

MAŠINŲ FONDO VAJUS

„N. L." Mašinų Fondo vajus tęsiamas. Dideliu dėkingumu minime sekančius vajaus dalyvius ir lietuviškosios spaudos židinio rėmėjus:

Leknickas Jonas, Vile La Salle, P. Q. 10.00

P. J. Leknickas ir p. M. Leknickienė yra nuolatiniai NL rėmėjai ir bendradarbiai, pastoviai N. L-vą talkiną ir pastoviai remią. Pp. Leknickai jau turi pirkę 6 šėrus, bet jie ištikimi lietuvybės ir lietuviškųjų židinių rėmėjai, — todėl ir dabar p. Leknickas NL Mašinų Fondui perka dar vieną šėrą.

Norkeliūnas Dominikas, Montreal, P. Q. . . . . $ 10.00

P. D. Norkeliūnas, ligametis DLK Vytauto Klubo Pirmininkas, visuomenininkas, dabartinis Montrealio Lietuvių Seimelio Prezidiumo vicepirmininkas ir savo įmonės (kirpyklos) vedėjas, Beaubien g., įteikdamas dešimkę, dar pareiškė: „Jeigu neužteks ir reiks daugiau, tai dar pridėsiu, nes spaudos reikalas — visų mūsų reikalas".

Žiūkas Jonas, Sudbury, Ont. . . . . . . $ 10.00

Dovydaitis George, iš Port Radium, Alberta . . . . $ 10.00

Mickeliūnas Jonas, Toronto, Ont. . . . . . . $ 10.00

Petrauskas Antanas, London, Ont. . . . . . . $ 10.00

Urbonas Mečys, iš Sedgevick, Alberta $ 20.00

Dr. M. Urbonas yra veterinarijos gydytojas, turįs Albertoje didelį jo žinion pavestą rajoną. Dr. M. Urbonas jau turi šerą, bet prisideda ir prie NL Mašinų Fondo vajaus.

Pranevičius Antanas, Ville Lasalle, P. Q. $ 30.00

P. A. Pranevičius — mūsų kaimynas, pastovus vilasailetis, nes jis ir sūnus čia turi namus. P. A. Pranevičius pats užsuko į NL redakciją ir įteikė 30 dolerių, pareiškęs: „Kol kas — 30 dolerių, nes nenoriu prasikišti prieš kitus, bet, jeigu bus reikalas, tai daduosiu ligi šimto... Na, jeigu kiekvienas mūsų šiam, kaip ir kitiems lietuviškiems reikalams, skirtų tiktai prašomą sumą, tai ir lengvai susidarytų reikalinga suma. Būtų ir lengva ir paprasta..."

Tai, ką p. Pranevičius pasakė, Mašinų Fondo vajaus vykdytojai ir laukia. Dėkodami vajaus dalyviams, maloniai prašome atsiliepti daugiau tautiečių.

SPAUDOS BENDROVĖS „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" ŠĖRININKŲ DĖMESIUI

Paskutiniame Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva" valdybos ir direktorių posėdyje yra nutarta šėrininkų-akcininkų susirinkimą šaukti 1956 m. liepos mėnesio 8 dieną, 5 valandą po pietų, 163—9 th Avenue, Ville Lasalle, P. Q., pp. J. ir M. Leknickų salėje.

Visi šėrininkai prašomi tai datai pasiruošti ir dalyvauti.

Visi, kas yra pakeitę gyvenamąją vietą arba butą, prašomi pranešti naujus savo adresus, kad galima būtų pasiųsti pakvietimus. **Valdyba.**

VILNIAUS RADIJĄ KLAUASNT

Kauno dainų diena.

Geg. 20 d. Kaune, Dainų slėnyje, įvyko vad. Dainų diena, kurioje, kaip pranešėjas sakė, dalyvauja estai, latviai, gudai. Dieną atidarė Kauno viceburmistras Marcinkutė — įsteriškas tipas, kartojęs trafaretines sovietines frazes, tiktai vietoje Stalino, jau Leniną minėjo.

Dainos atrodė labai mizernai. Net ir žinomųjų kompozitorių, kaip J. Dambrauskas, Navakauskas ir kt. darbas, atrodo, redukuotas į primityvą, sausos, nespalvingos ir jokio kūrybinio pakilimo. Gražiausia buvo išpildyta ukrainiečių „Reve ta stogne Dnipr širokij".

Gegužės 1 d. demonstracijos

vyko pagal įprastinį bolševikinį trafaretą. Vilniaus radijo teigimu, demonstracijoje gavo taip pat dalyvauti net ir K. Petrauskas su prof. Žemaičiu, P. Budriūnu, P. Snarskiu, J. Kairiūkščiu ir kit., kad, girdi, Vilniaus grąžtų gamykla bus „pati didžiausia ir moderniškiausia grąžtų gamykla visoje Sov. Sąjungoje", kad „tarybiniais metodais respublikos darbo rezervų mokyklos jau paruošė daugiau kaip 30.000 kvalifikuotų darbininkų" (idant ką būtų pasiųsti į Sibiro tolius ir „plėšinines žemes"...), kad šiemet Kauno politechnikos institutą baigia per 500 specialistų ir inžinierių, o „buržuazijos valdomoj Lietuvoj tiek nėra baigę per ištisus 20 metų", kad Vilniaus un-to 500 diplomantų buvo pasiųsti į Poltavą, Uralą, Ukrainą, Leningradą ir kitur „atlikti gamybinės praktikos", kad, esą, „šiemet civilinės aviacijos lėktuvai papildomai patręš 100.000 ha žiemkenčių..." etc.

— Geg. 17 d. paminėtos Vainiūnaitės - Kubertavičienės 60 m. sukaktuvės. Sukaktuvininkė, žinoma, priversta buvo pagarbinti „šlovingąją komunistų partiją"... Trafaretiška ligi šlykštumo!

— Nieko nėra pigesnio kaip medaliai, tai, begrįžtą į barbariškus laikus, sovietai ir kabinėja žmones blėkagaliais. Ir Motinos dienos proga Paleckis „apdovanojo" medaliais porą šimtų motinų. Kad taip vietoje tų blėkagalių būtų apdovanojęs batais, nors ir guminiais...

— Palangoje jau prasidėjęs vasaros sezonas, nes jau atvykusios kelios dešimtys vasarotojų „iš plačiosios tėvynės"...

— Dusetose esanti pastatyta pieninė. Bet... ten pieninė veikė jau prieš 33 metus.

— Geg. 20 d. Vilniaus opera minėjo 150 Aidos spektaklį. Radamesą dainavo 71 m. einantis Kipras Petrauskas.

VYTAUTAS VAZALINSKAS

paskirtas žemės ūkio ministeriu vieton į valstybinių ūkių ministerio pareigas perkelto V. Augustinaičio.

V. Vazalinskas, apie 46 m. amžiaus, baigęs Lietuvos Žemės Ūkio Akademiją, nepriklausomybės laikais dirbo Lietuvos Žemės Ūkio Tyrimo Įstaigoje. Nei studijuodamas, nei vėliau nedelyvavo jokiose ideologinėse ar politinėse organizacijose. Spaudoje rašydavo žemės ūkio klausimais ir pasižymėjo kooperatyvinių žemės ūkio idėjų skleidimu.

Bolševikinė valdžia V. Vazalinską paskyrė valstybinių ūkių skyriaus viršininku, kuriuo išbuvo ligi rusų-voikečių karo pradžios. Karui prasidėjus, Vazalinskas pabėgo Rusijon. Buvo rastas jo 1941 metų pavasarį paduotas prašymas priimti jį į komunistų partiją.

Keletą pastarųjų metų V. Vazalinskas buvo žemės ūk. ministerio pavaduotojas, partijos CK narys-kandidatas ir deputatas Augščiausioj Taryboj. Šių metų sausio mėnesio gale, partijos suvažiavimo metu, pakilo į tikruosius CK narius.

— Daugiau žmonių paleista iš Sibiro. Tie žmonės grįžta į tėvynę. Bet tuo pat metu jau vykdomas išvežimas į Sibirą 300.000 jaunimo statyti fabrikus. Kadangi į plėšinius Sibiran yra išvežta taip pat apie 300.000 jaunimo, tai Lietuvoje yra likę beveik vieni seniai. Tą patvirtina gaunami iš Sibiro laiškai ir foto nuotraukos, iš kurių matyti, kad Sibire labai daug lietuvių jaunimo. Komunistai, kaip žinoma, yra nusistatę lietuvius išsklaidyti po visą Rusiją, kad Lietuvoje neliktų lietuvių.

— 1955 m. Lietuvoj esą pagaminta 112.000 dviračių.

— Vilniuje prie Vilnelės esą daromas parkas, kuriame būsiąs įrengtas amfiteatras.

— Kaune gyvena 80 dailininkų, kurie gegužės mėn. ruošia dailės parodą.

— Balandžio 21 d. Neries vanduo Vilniuje buvo pakilęs 7.20 metrų augščiau normalaus lygio ir išsiliejo iš krantų ties Mokslų Akademijos rūmais. Panašus potvinis Vilniuje yra buvęs ir 1951 metais. Didžiausias Neries potvinis buvo 1931 metais, kada vanduo buvo pakilęs 8.24 metrus.

— Vilnius turi 450 kilometrų gatvių, kurių tiktai 30% yra pravažiuojamos. Tarp nepravažiuojamų gatvių minima didelė Santarvės gatvė, jungianti Šiaurės turgų su Panerių turgaviete.

— Balandžio 23 dieną į Vilnių atvyko antra iš Pietų Amerikos grįžtančių lietuvių grupė (per 20 asmenų). Atvykusius sutiko užsienių reikalų ministeris I. Gaška.

P. E. PONIŠKIENEI IR ŠEIMAI,

mirus jų brangiam Vyrui ir Tėvui

VINCUI PONIŠKAI,

reiškiu gilią užuojautą G. Kliugas.

SOVIETINIS LIETUVOS OKUPANTAS ATSIUNTĖ MACEINOS ŽMONĄ SMURTO GRASINIMAIS PARSIGABENTI Į LIETUVĄ PROFESORIŲ MACEINĄ

Iš Vakarų Vokietijos mus pasiekė žinia, kad sovietinis Lietuvos okupantas teroru bando grąžinti pasitraukusius iš sovietinės okupacijos žmones.

Šiomis dienomis iš Lietuvos yra atsiųsta į Freiburgą i-Breisgau profesoriaus Antano Maceinos žmona, kuri turi atsigabenti į Lietuvą profesorių Maceiną.

Maceinos išsiskyrė 1945 metais ir dabar jau 11 metų, kai p. Maceinienė su divem vaikais gyvena Lietuvoje, o p. Maceina — Vakarų Vokietijoje. Dabartiniu metu profesorius, kaip žymus mokslininkas filosofas, parašęs eilę filosofinio turinio knygų, Freiburgo universiteto yra pakviestas skaityti paskaitų apie Dostojevskio filosofines pažiūras.

Bet staiga, visai netikėtai ir nelauktai, iš Lietuvos atvyko žmona ir reikalauja, kad jis sugrįžtų. Jeigu jis nesugrįš, arba žmona pabandytų dabar pasilikti laisvėje, tai jo Lietuvoje esantiems vaikams gresia pavojus būti nukankintais.

Šie faktai taip paveikė profesorių A. Maceiną, kad jis gavo nervų sutrikimą ir dabar gydomas nervų ligų ligoninėje.

Kai kas nesupranta, kaip 4 rusų jūreiviai iš „Tuapse" laivo galėjo būti priversti grįžti į Rusiją, — Maceinų pavyzdys tai gražiai įrodo. Kai žmogų paguldo po giljotina, arba jam parodo, kad jo artimiausi žmonės jau guli po giljotina, tai paveikia ir nervus ir palaužia ii valią. Juk ir Chruščiovas prisipažino šokęs Stalinui hapaką todėl, kad priešingu atveju jis būtų susilaukęs Berijos likimo. Chruščiovas labai gerai yra įsisavinęs tokius sovietinius metodus ir jais naudojasi dar sumaniau, negu Stalinas. Taip buvo sugrąžinti „Tuapse" jūrininkai ir taip bandomas grąžinti į Lietuvą ir prof. A. Maceina.

Taip pat Chruščiovas su Bulganinu terorizuoja Vakarų Vokietiją: girdi, Vokietija nelei džianti grįžti pabėgėliams... Tikrumoje, šis sovietų pasakymas reikia taip suprasti: priverskite grįžti pabėgėlius, tada mes paleisime į namus Vokietijos piliečius.

Ooo, Maskvos prievartos mašina veikia velniškai. Ne kiek vienas supras jų prievartos metodus ir būdus. Sovietai — tai naujųjų piratų ir gangsterių organizacija, kokios ligšiol ne buvo.

KANADOS PILIETYBĖS SAVAITĖ

Ateinanti savaitė įvairiose Kanados vietose bus minima įvairiomis dienomis. Kanada dabar jau turi 16,5 milionų gyventojų ir sparčiai auga gyventojų skaičium, gamyba ir gerbūviu. Yra sumanyta paminėti Kanados pilietybės savaitė.

Montrealy pilietybės diena bus paminėta geg. 23 d., 8.815 vakaro Plateau salėje, kur kalbės Kanados ambasadorius p. Emile Vaillancourt (čia jo atvaizdas) ir etninių grupių atstovai ir bus meninė dalis.

Hamiltone ta diena bus paminėta gegužės 25 d. Forum salėje, 7.30 v. vak., kur bus etninių grupių pasirodymas, o čia lietuvius atstovaus V. Panavaitė ir L. Šturmaitytė. Be to, bus paroda 228 King St. E. Lietuviai šiai parodai davė tautinių drabužių.

PAREIŠKIMAS.

Elta, 1956. V. 19. Lietuvos pasų vizavimo reikalu Italijoje Vykdomoji Taryba paskelbė per Eltą (Nr. 12-1956) komunikatą, kuriame pasakyta: kad šiuo reikalu yra gautas Italijos Užsienio Reikalų Ministerijos su ministerio Alberto Nonis parašu pranešimas.

Visa tai, kas pasakyta, perdėm atitinka tiesą: p. Alberto Nonis yra augštas pareigūnas Italijos Užsienio Reikalų Ministerijoje ir turi ministerio titulą, kaip pvz. ir mūsų pasiuntiniai yra tituluojami ministeriais.

DVI DIDELĖS NELAIMĖS KANADOJE

Montrealy praėjusią savaitę Molsono alaus bravore įvyko sprogimas (Amonijaus), kuris visai suardė 13-kos augštų pastatą, vieną asmenį užmušė, kitą sužeidė ir įmonei padarė apie 10 milionų dolerių nuostolių.

Kita nelaimė atsitiko su kariniu lėktuvu, kuris ties Ottawa bekrisdamas pataikė į vienuolyną: užmušta ir sudegė 11 vienuolių moterų ir kun. kapelionas. Drauge žuvo ir du lakūnai. Be to, sugriauti veinuolyno namai.

SUSTREIKAVO JŪRININKAI

Kanados laivų jūrininkai paskelbė streiką, nes laivų kompanijos nesutinka pakelti atlyginimų ligi 1.55 ct. valandai. Dabar jie gauna po 79 ct. Kompanijos sutinka pridėti po 11 ct. ir nuo sekančių metų dar po 8 ct. Jūrininkai reikalauja savo kainos. Todėl Šv. Lauryno upėje jau stovi per 200 laivų.

„METROPOLITAIN" baldų dirbtuvės, 133 Ossington savininkas, Ed. Bumeisteris, paaukojo per 4-tą būrelį Vas. 16 gimnazijai 50 dolerių. L.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis.

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada.
Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams:		Yearly Subscription Rates:	
Kanadoje	$ 5.00	Canada	$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	$ 5.50	America & S. America	$ 5.50
Visur kitur	$ 6.00	Other Countries	$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina	$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Organizuojant lietuvišką židinį

Didieji mūsų tautos prana šai, žadintojai ir kovotojai nas Basanavičius, Vincas Ku dirka, Tumas Vaižgantas, Ma čiulis Maironis, Dambrauskas Jakštas ir kt. visą savo gyveni mą paaukojo tautai, žmonėms, visuomenei, atsisakę savo asme ninio gyvenimo, jo patogumų ir malonumų, — vieni ilgus me tus gyvenę tremtyje, kiti tąso mi po kalėjimus, netekę sveika tos ir gyvasties, treti kitaip au kodamiesi dėl savo tautos tei sių, gerovės ir garbės.

Visa eilė knygnešių, su pasa komis apipintuoju Bieliniu Bie liaku pryšakyje, sunkiaisiais ca rinės okupacijos ir spaudos dra udimo metais atsidėję ir auko damiesi viskuo, kas žmogui yra brangiausia, ligi gyvybės nete kimo imtinai, tarnavo tautai ne klausdami, kas kokiai tikybai ar kokiai partijai priklauso. Vie ni jų buvo nušauti, kiti Sibiran ištremti ir kankinami, kaip ir dabar, ir ten palikę kaulus ka puose „nežinomojo lietuvio ko votojo", kuriems atsikursimoji Trečioji Lietuvos Valstybė sta tys paminklus, kaip nepapras tos pagarbos vertiems tautos vaikams.

O kur 1831, 1863 metų suki limų dalyviai, su Kalinausku, Plioteryte, kun. Mackevičium pryšakyje? — vieni pakarti, ki ti kalėjimuose sveikatą ir gyvy bę praradę, būriai jų tūkstan čius mylių išvaryti į Sibirą, kaip ir dabartinės, sovietinės, okupacijos metais masiškai nu kankinti Sibiro katorgose, ku riomis Sibiras buvo ir tebėra „garsus". Ir visa tai kas gi, jei gu ne lietuvių pasiaukojimas už savo Tautą, už savo Tėvynę.

Naujausieji laikai, sovietinės Rusijos okupacija, mūsų tauto je dar kartą išryškino nepapras tą Lietuvos žmonių pasiaukoji mą už Tautą, už Tėvynę, už Va lstybę. Lietuvos partiaznų ko vos bus įrašytos ne tiktai Lietu vių Tautos, bet ir visos žmoni jos istorijon kaip nepaprastas pasiaukojimo faktas kovose už bendruosius didžiuosius žmoni jos idealus — laisvę ir žmoniš kumą.

Mūsų kenčianti tauta Tėvy nėje kantri ir ištverminga. Ji ant Tėvynės aukuro yra sudėju si ne tiktai visus savo turtus, vi są gerbūvį, bet ir tūkstančius gyvybių. Šimtai tūkstančių lie tuvių eknčia tremtį Sibire, ku ris jau yra apkaišytas lietuvių kapų kryžiais, kuriame aidi nau jai sukurtos lietuvių vergijos ir persekiojimų graudžiosios gies liksime labai didelį uždavinį— sustiprinsime lietuvišką židinį, kuris pasitarnaus bendriesiems mūsų tikslams ir reikalams.

Mes labai apsidžiaugsime, jei gu visi mūsų šėrininkai - akci ninkai, ir visi skaitytojai, kurių visumą sudaro visokių pažiūtų, visokių religijų ir visokių įsiti kinimų žmonės, kad jie nepažiū rėtų siauru žvilgsniu, kokį kar tais gali įtaigoti tūlo laiko ir tū lų nuotaikų savumai. Visa tai neišvengiamai kinta, drauge su nuolat kintančiu gyvenimu. Šiandien yra vienokios nuotai kos, ryt jos bus kitokios, nes gyvenimas be kitimo būtų mir tis. Bet kiekvienas lietuviškas židinys, būtų tai bažnyčia, Tau tos namai, Lietuviška mokykla, ar spaudos židinys, šiuo atveju — „Nepriklausoma Lietuva", — jis visada pasiliks lietuviš ku, lietuvybės židiniu ir visada tarnaus Lietuvių Tautai ir di diesiems jos tikslams.

Platesniame akiratyje ir lai ko perspektyvoje būkime visų pirma lietuviai ir pagerbkime vieni kitų įsitikinimus, parem kime visus darbus, kurie tar nauja lietuvybei ir Lietuvos va lstybingumo gyvendinimui.

Kreipiamės į visus iir visus lygiai kviečiame talkon — pra šome būti dalyviais „Nepriklau somos Lietuvos" Mašinų Fon do vajus.

Tiems, kurie jau atsiliepė ir vajuje dalyvauja, esame labai dėkingi, o tiems, kurie atsilieps, būsime dėkingi. Pagaliau — tai mūsų visų bendras lietuviškas uždavinys, bendriems tikslams.

įgalioti:

P. Narbutas ir J. Kardelis.

Mes kreipiamės į visus tautie čius ir prašome nupirkti po vie ną šėrą, įmokant tiktai po 10 dolerių. Žinoma, mes būsime dė kingi, jeigu kas nupirks ir dau giau. Bet būtume nepaprastai dėkingi, kad kiekvienas, gavęs vokelį su prašymu, nupirktų tiktai po vieną šėrą-akciją. Pri sidėję šiuo mažu įnašu, mes at gal tūkstančiai JAV lietuvių pasisvečiuoti pas kanadiečius. Tačiau atrodo, kad rengėjai tu rėjo visai ką kitą omenyje, atvi rai tariant, parodyti Kanadai mūsų kaimynų meninį lygį, ku ris Hamiltonui ir Torontui la bai gerai žinomas ir pažįstamas.

Nekalbėsiu čia apie šeštadie nio pobūvį - balių, į kurį (kaip girdėjau) jau pakviestas yra V. Žukauskas konferuoti, orkest ras griežti tango ir valsus ir kt. staigmenos iš USA, bet perei siu tiesiai pire sekmadienio programos.

Nevyniodamas į vatą, atvirai sakysiu, kad programa bus gry nai amerikoniška: vedamos de rybos dėl Čiurlionies ansamb lio, jau pakviesta Detroito Tau tinių šokių grupė, Čikagos kan klininkai, o dalis krepšinio run gtynių bus jau net Detroite. Kas tuomet daryti neturintie ms vizos ar pilietybės? Atsisto ti vienoje tilto pusėje, t. y. Win dsore ir graudžiai lieti ašaras...

Sprendžiant iš pakviestų sve čių, jų prisirinks rugsėjo 2 d., sekmadienį, apsčiai. Ir kas tuo met gausis, kai vienas jų pa klaus, iš kokio miesto, gražio sios ir svetingos Kanados, jie yra atvažiavę? Teks rengėja jams su raudonu veideliu atsa kyti — iš USA...

Na, ir pagalvos ministeris iš Kanados — lietuvių esama 20 —25 tūkstančiai mūsų žemėje ir jie nepajėgia pasireikšti kul tūrinėje srityje, šiuo atveju sa vo tautiniame mene? Kam jie čia mane pakvietė, jeigu aš nie ko kanadietiško nematau?

O tuo tarpu, Kanados lietu viai, dar nėra tikie „tamsūs": turime chorus Toronte ir Mont realyje, Tautinių šokių grupes Hamiltone, Toronte, Montrea lyje, Sudbury ir t. t. O kur dar mūsų solistai — op. sol. E. Kar delienė, Pr. Radzevičiūtė, sol. V. Verikaitis, muz. Smilgevi čius?

Skelbiama, kad III-čioji Lie tuvių Diena Montrealyje stovė jo senųjų kanadiečių pagerbi mo ženkle, o IV-toji — jauni mo. Neblogai! Galima ir prog ramoje duoti pasireikšti mūsų jauniems talentams, kokių ne trūksta beveik kiekvienoje di desnėje kolonijoje. Kam tuo met kviestis iš Čikagos Moks leivių Tautinio Ansamblio kan klininkes, jeigu galima būtų tą pačią programos dalį užpildyti muz. St. Gailevičiaus gabių mo kinių (pav. Gurevičiaus) arba op. sol. E. Kardelienės studijos kokia nors kylančia, gabia jau na dainininkė? Kam Detroito šo kėjai, jeigu tik per 200 mylių randasi jie Toronte ir Hamilto ne? Kam Čiurlionies ansamblis, jeigu turime puikųjį Varpą, no rs „pikti žmonių" liežuviai kal ba, kad vedamos derybos, kas pigiau kainuos...(?) Ekonomi ja, atsieit didesnis pelnas. Ir tas neblogai. Bet kai atsimenu Hamiltono paruošiamuosius da rbus ir jo nepilną sąmatą be veik su 3.500 dol.—tuomet nie ks neklausė, ar bus pelnas, ar bus padengtos išlaidos, bet ve rsta dirvonas, visiškai šviežias, be jokios tendencijos, be jokios reklamos. Svarbu buvo išjudin ti visą Kanados lietuviškąjį gy venimą iš pat pagrindų nors kartą metuose.

Pilnai suprantu kiekvienos šventės rengėjų norus įpinti į gražųjį Lietuvių Dienų vainiką kuo gražiausią gėlę. Bet kad jos toli nereikia jieškoti. Ji ran dama Kanadoje. Gerbiant kai mynus, visų pirma mūsų parei ga savąją tinkamai iškelti ir pa rodyti.

K. Baronas.

„Šeimos Parama" imigrantams

PER JŲ PIRMUOSIUS METUS KANADOJE

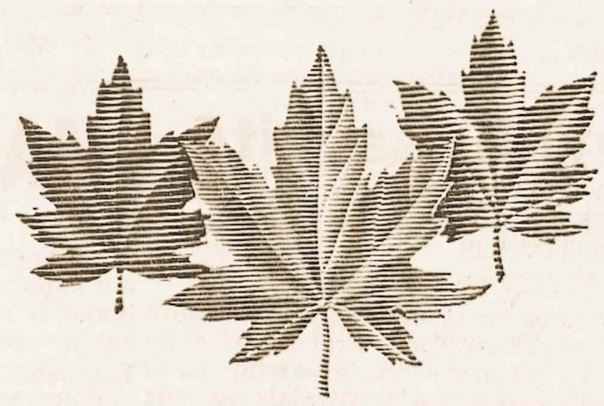

Kad padėjus ateiviams įsikurti ir sujungti šeimas, duodamos šeimos pašalpos:

- Imigrantams, atvykusiems nuolatiniam apsigyvenimui Kanadoje ir
- Kanados piliečiams, grįžtantiems nuolatiniam įsikūrimui Kanadoje.

PARLAMENTUI PATVIRTINUS, BUS MOKAMA:

$ 5 už kiekvieną vaiką žemiau 16 m., už kiekvieną mėnesį (po 1 balandžio, 1956) iki vaikui sukaks 16 metų arba išgyvens Kanadoje 12 mėnesių.

Šeimos pašalpa bus mokama motinai kas trys mėnesiai. Kad gavus šią pašalpą, motinos turi paduoti pareiškimą prieš baigiantis 3 mėn. nuo apsigyvenimo Kanadoje, artimiausioje imigracijos įstaigoje arba Imigracijos Direktoriui Ottawoje. Patogumo dėlhai, prie kiekvieno ketvirtinio mokėjimo čekio bus prijungtas pareiškimo formuliaras sekančio ketvirčio pareiškimui užpildyti.

DABAR PRIIMAMI PAREIŠKIMAI

Jei Jūs buvote įsileisti Kanadon nuolatiniam apsigyvenimui ir turite vaiką (ar vaikus) žemiau 16 m., kuris (kurie) neišbuvo Kanadoje pilnų metų, jūs turite teisę į šeimos pašaipą. Dėl pilnų davinių ir dėl pareiškimo formuliaro kreipkitės į savo artimiausią imigracijos įstaigą arba rašykite Imigracijos Direktoriui Ottawoje, Department of Citizenship and Immigration, Ottawa.

THE DEPARTMENT OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION

Ottawa, Canada

Hon. J. W. Pickersgill, Minister — Laval Fortier, Deputy Minister

IV Lietuvių Diena

IV LIET. DIENOS REIKALU

(Dėl leidinio).

Šiais metais ruošiama IV lie tuvių diena Windsore, pagal pietinių Ontario L. B. apylin kių susitarimą. L. Dienos ren gėjams vertėtų atkreipai dėme sį į augščiau ruoštų Liet. Die nų patyrimus ir trūkumus, kad visas organizacinis darbas būtų be priekaištų ir darbo rezulta tas visais atžvilgiais patenkina mas.

Kaip jau buvo anksčiau,, Liet. Dienų rengėjai išleisdavo tam tikrą leidinį-metraštį, ku ris be informacinės medžiagos, duodavo tai apylinkei ir paja mų. Manoma, kad ir šiais me tais L. D. proga bus toks leidi nys išleistas.

Iki šiol išleistuose L. D. lei diniuose daugiausia vietos už ėmė apylinkių ir organizacijų aprašymai, fotografijos ir pa vardės asmenų.

Žinoma, tas nėra bloga, nes parodo lietuviško gyvenimo tam tikrą fragmentą, bet leidi niuose būdavo pasigendama ko nkrečių duomenų iš bendruo menės ir organizacijų darbo ir jo apimties. Tiesa, apylinkių są rašai ir adresai būdavo įdedami desnių kolonijų organizacijų są rašai ri adresai būlavo įdedami ir tas yra labai naudinga. Bet niekada nebuvo patalpinti ben druomenės statutas, Bendr. or ganų rinkimų taisyklės, Šalpos, Kultūros fondų teisyklės ir tt., kuriais bendruomenės organai ir organizacijos turi vadovautis. Tie reikalai yra bendri visoms kolonijoms ir turėtų būti vie nam leidinyje atspausdinti. Kie kviename Krašto Tarybos suva žiavime vis kas nors tuose sta tutuose pakeičiama ir neturint vienoje vietoje atspausdinto te ksto, sunku kartais bendruome nės organams tuose pakeitimuo se susigaudyti. Tas nesudarytų L. D. rengėjams didesnio sun kumo, paprašyti Krašto Valdy bos teisininkų, sudaryti ir duo ti sistematizuotą tekstą.

Antras naudingas dalykas L. D. leidiniui duoti daugiau sta tistikos duomenų iš Bendruome nės Apylinkių ir organizacijų veiklos balansų ir apyskaitų. Pav., paskutiniam Montrealio L. D. leidinyje tik Hamiltonas davė savo apyskaitą, iš kurios matyti, kad Tautos Fondui bu vo sukelta Hamiltone per 1. 000 dol., Šalpai 1955 m. 2.600.

Tai yra jau konkretūs duome nys ir iš tokių skaitlinių gali ma geriau spręsti apie organi zacijos veiklą negu iš fotogra fijų ir bendro pobūdžio aprašy mų. Geriau būtų, kad Apylin kės, duodamos leidiniui žinias, vieton bendro pobūdžio aprašy mų duotų daugiau apyskaitų su skaitlinėmis, kurios viską pasa ko be ilgo aiškinimo.

Šiais laikais mūsų vienintelis ginklas yra aukos arba paprs tai kalbant — pinigai. Jie viską padaro ir telkimui skaitlinės daugiau padeda negu gražūs žo džiai.

P. Lelis.

CALVERT PASTABOS...

KANADIEČIAI SAKO

„Dark Horse" (tariama dark hors)

Arklių lenktynėse „dark horse" vadinamas visiškai nežinomas arklys, kuris turi visiškai maža šansų laimėti lenktynes. Šis išsireiškimas taip pat vartojamas išeinant arenon sportininkams ar politikams, kurie iki šiol niekam negirdėti.

CALVERT HOUSE

Canadian Whisky

AMHERSTBURG, ONTARIO

Paryžiuje buvo anatomikų tarptautinis suvažiavimas į ku rį susirinko per 800 delegatų iš 49 kraštų. Rimtieji mikslinin kai, baigę mokslinius posė džius, paniro truputėlį išsiblaš kyti, pažvelgdami į įvairių kraš tų baltosios rasės moters fizinę struktūrą. Jie paskelbė, kad prancūzės turi gražiausias ran kas, norvegės — trumpiausias, bavarių nosys mažiausios, o mū sų kaimynių esčių — plačiau sios.

J. KARDELIS

Lietuvių - Lenkų santykių klausimu

III.

STASYS LOZORAITIS, TADEUSZ KATELBACH IR VLADAS MIRONAS

Paskutiniaisiais laikais daug yra reiškinių, kurie, atrodo, liudija, kad pradeda busti žmonijoje, bent sąmoningesnėje jos narių dalyje, tūlas susiorientavimas, jog reikia ieškoti naujų žmonijos ir tautų santykiuose kelių, naujų išeičių, naujų apsisprendimų ir naujų sprendimų. Tai yra geri reiškiniai. Tokius reiškinius reikėtų puoselėti ir ugdyti.

Gaila, kad dažnai šiuos rimtus reiškinius drumsčia ir tempia siauri tikslai ir netolregiški įžvelgimai, kurie, be to, yra ir neaugštos moralinės vertės.

Tiesa sakant, žmogus niekad nebuvo pakankamai nei protingas, nei moralus, todėl jis daro ir daro klaidas, nelabai skrupulingai atsižiūrėdamas į moralės principus. O ypač labai daug jis suklysta dėl nepakankamo protingumo ir susiorientavimo įvykiuose ir faktuose.

Ir mūsų santikiuose su lenkais neišbrendama iš klaidžiojimų, o dar blogiau, kai pradedama rašyti apie savo žmones ryšium su lietuvių-lenkų santykiais. Taip atsitiko ir su A. D. Joteikiu, parašiusiu straipsnį „Lozoraičio darbai Lenkijos naudai".

Galima sutikti, kad p. Lozoraitis turi žymių trūkumų (o kas jų neturi?) ir kaip asmuo, ir kaip Diplomatų šefas ypač ir kaip diplomatas bendrai. Tą įrodo jo aštuoni „sakymų punktai" Vliko pirmininkams ir derybų eiga su jais. Bet dėl to, ar dėl ko kito, kad ir dėl savųjų kokių tikslų išgalvoti nesamus dalykus ir juos įtaigoti nėra nei protinga, nei sąžininga.

Nežinau pačio p. Lozoraičio nuomonės apie lenkus, bet kiek teko stebėti jo politinę laikyseną, jis veikia šioje srityje kaip Lietuvos valstybės valdininkas. Kaikurie jo veiksmai yra net perdaug valdininkiški, biurokratiški. Pav., kai Vliko išrinktoji komisija, daugiau lenkų, negu lietuvių, iniciatyva suda rė tūlų kontaktų, tai jis, kaip tikras valdininkas biurokratas tuojau nuo viso to atisiribojo, nors tie kontaktai yra visuomeniško pobūdžio. Jis kažkodėl yra įsitikinęs, kad su lenkais galima kalbėtis tiktai jis, Diplomatų šefas. Tai yra ir perdaug, ir ne protinga ir ne diplomatiška. Bet dėl to ji apkaltinti dirbimu Lenkijos naudai dar nėra jokio pagrindo.

Kai dabar lietuvių-lenkų santykių klausimu jau yra visa eilė rimtų pasisakymų, gal ir ra šančiojo žodis galės prisidėti prie tiesos išsiaiškinimo ir nušvietimo, nes jam kaip tiktai teko būti kaikurių faktų liudininku.

Bendrai kalbant, mūsų, lietuvių, santykiai su lenkais reikalingi rimto, nešališko ir nefanatiškai nusistačiusiųjų peržiūrėjimo ir išsiaiškinimo. Ligšiol jie vis dar tebėra užburtame rate. Šis klausimas pas mus vis dar tebėra tūlu laipsniu apstatytas Tabu. Apie jį drąsiausiai kalba „ura patriotai", o šių yra beveik visose srovese.

Kalbant apie santykius su lenkais, mes vis, senu trafaretu, kaltiname lenkus. Vien lenkus. Už viską, kas buvo netolimoje praeityje, kalti lenkai. Kas vyksta dabar — kalti komunistai. Tai yra labai paprasta. Per daug paprasta.

Mes užmirštame, kad Lietuva savo laiku buvo daug didesnė už Lenkiją ir daug galingesnė už Lenkiją. Ir nepagalvojame, kas gi atsitiko, kad Lenkija išaugo, o Lietuva sunyko? Nepagalvojame, kad ar tiktai nebūsime už tai kalčiausi mes patys? Ar už tai mes patys ir nesame atsakingi? Kas gi kaltas už tai, kad vadinamo Lietuvos augščiausiojo iškilimo metu, kada Lietuvos didvalstybė seikė nuo Baltijos ligi Juodųjų jūrų, kad mūsų karaliai ir kunigaikščiai nesugebėjo pačioje Lietuvoje turėti savo kalbos? Kad nesugebėjo įvesti lietuvių rašomosios kalbos ir valstybiniai raštai buvo rašomi arbo lotynų arba gudų kalbomis? Kad ir Lietuvos statutas parašytas ne lietuvių, savąja, bet gudų, svetima, kalba? Labai aišku, kad čia ne be mūsų, visų pirma —mūsų, kaltės. Kad, tokiu būdu, mums visų pirma tenka dėmesį sukoncentruoti ties pačiais savimi. Mums reikia savo kaltes bent suvokti. Tada, gal, mažiau bus reikalo kaltinti kitus.

Grįžtant prie kaltinimų p. Lozoraičiui, kaip tūlas p. Joteikio minimų faktų liudininkas, randu reikalinga, tiesos išryškinimo dėliai, kaiką pasakyti, kas dabar jau turi tūlą istorinę vertę. Ypač, kad dar yra gyvų minimųjų faktų liudininkų,—tat, jeigu kam būtų sušlubavusi atmintis, kitas galėtų patikslinti, pakoreguoti.

Lenkų-lietuvių klausimu gana plačiai ir įdomiai pasisakė mūsų prof. Tadeo Ivanausko brolis Jerzy Iwanowski (žiūr. Naujienų Literatūrinius priedus 307 ir 308 numerius). Šiam įkandin, reaguodamas į J. Girniaus straipsnį Paryžiaus žurnale „Kultura" ir į S. Sužiedėlio — „Europos Lietuvyje", plačiai pasisakė Tadeusz Katelbach, už kurio p. Joteikis ir užkliuvo ir kuriuo remdamasis primeta p. Lozoraičiui darbą Lenkijos naudai. Kadangi rašančiam teko būti liudininku Katelbacho-Lozoraičio epizode, tai verta apie tai žinoti ir platesnei visuomenei.

T. Katelbach žurnale Kultura rašo, kad 1937 m. jis J. Pilsudskio ir vedamųjų Lenkijos visuomenės bei valdžios sluogsnių iniciatyva buvo pasiųstas į laikinąją Lietuvos, sostinę — Kauną. Pagal jo teigimus, jo tikslas buvęs — kaip nors rasti kelius sueiti Lenkijai su Lietuva į diplomatinius santykius. Galima pastebėti, kad buvo aišku, jog bręsta naujas karas, kurio vieta nesunku buvo numatyti, nes naciai kaip tiktai kėlė triukšmą srityje tarp Vyslos ir Nemuno žiočių. Tat lenkų susirūpinimas buvo visai natūralus. Ne be to, kad tame negalima būtų įžiūrėti ir istorinių panuksmių, kurių Pilsudskis vis dėlto turėjo, nors tai buvo savotiškai įsivaizduojama ir kitaip jaučiama, negu mūsų—lietuvių.

Gaila, T. Katelbach nepasakė viso, kaip jis buvo įgaliotas, o tas santykių klausimui yra labai svarbu. Kadangi tai svarbu žinoti ir lietuvių visuomenei, tai tenka kaiką papasakoti, ko p. Katelbach nepasakė ir kas turi esminės reikšmės ir p. Joteikio teigimams apie p. Lozoraitį.

Bus daugiau.

KAIP RUSAI ŠMUGELIUOJA LIETUVOS GINTARU

Vokiečių spaudos pranešimu, Sovietai daug dėmesio kreipia į gintaro „žvejybą" Palangos ir Klaipėdos pakraščiuose. Dalis jo išdirbinių keliauja tiesiai į Maskvą ir patenka raudonai aristokratijai. Bet nemažai gintaro skiriama ir eksportui. Rusai čia vartoja apgaulingas priemones. Lietuvišką gintarą jie pasiunčia į Lenkiją, o iš ten jis eina kaipo lenkų gamybos produktas į Jungtines Valstybes, Kanadą, Australiją ir Angliją.

Netgi Briuselyje, Belgijoje, maskoliai turi savo agentūrą, į kurią gabena Palangos ir Klaipėdos gintarą. Iš Briuselio gintaras keliauna į platųjį pasaulį kaipo belgų eksportas.

Kaip matome, bolševikai ir gintaro pramonėje neapsieina be įprastų jiems suktybių.

■ Lionė Juodytė, Amerikos lietuvaitė dainininkė, pastaruoju metu New Yorke turėjo progos pasirodyti visoje eilėje koncertų: ji su žymiais operos solistais, orkestrui pritariant, dainavo Central Park įvykusiame koncerte „I Am An American" šventės proga. Po to ji koncertavo Battery Park koncerte pavergtųjų tautų meno festivalyje, kurį transliavo Voice of America programos. Juodytė dainavo motinos partiją Mascagni operoje „Cavaleria Rusticana".

— Jakiškių kaime, Joniškio vls. esanti įrengta invalidų prie glauda.

Visi mokame rašyti,—rašykime „Nepriklausomai Lietuvai".

Watson's

396

French-Style SHORTS

Prancūziško stiliaus apatinės kelnaitės,

glaudžiai pritaikytos, vėsios, patogios... megstos iš švelnios, šukuotos medvilnės... lygios siūlės... visas jusmuo elastingas ir dvigubas pryšakinis klostas sudaro tvirtą prilaikymą. Pritaikytos prie Jerseys. W-19-56

LABĄ RYTĄ ... AŠ ESU JŪSŲ

SURAŠINĖTOJAS

Kai kelių savaičių bėgyje aš atvyksiu į Jūsų namus, aš paklausiu tik keletą paprastų klausimų — pavardę, amžių ir šeimyninę padėtį visų, kurie gyvena jūsų name. Jei gyvenate ūkyje, klausiu papildomų klausimų, pav.: kiek akrų žemės, apie derlių, gyvulius ir ūkio padargus.

Visas informacijas, kurias man suteiksite laikysiu griežtoj paslapty. Kiekvienas surašinėtojas yra davęs slaptumo priesaiką. Parlamento aktu visos asmeniškos žinios individualių kanadiečių bus panaudotos tik bendrai statistikai. Tai nebus patiekta bet kuriai valdžios įstaigai ar privačiai organizacijai.

Kanada nori žinoti davinius apie savo greitą augimą. Surašymo duomenys reikalingi bendram valstybės planavimui — mokyklų, viešo naudojimo įstaigų, socialinėms tarnyboms, farmų ir pramonės produkcijai bei darbo reikalams.

1956 m. surašinėjimas — svarbus Kanados augimo matas.

Tai didžiulis darbas — jūsų bendradarbiavimas padės tai atlikti skubiai ir tiksliai.

Kiekvienas surašinėtojas turi oficialų pažymėjimą, kad šis asmuo yra Kanados vyriausybės įgaliotas surašinėjimo darbui. Prašykite tai parodyti.

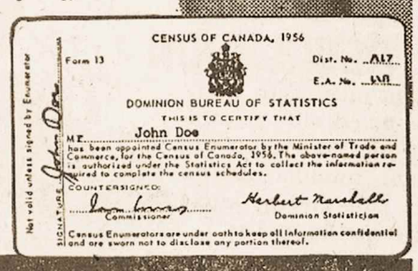

DOMINION BUREAU OF STATISTICS

Department of Trade and Commerce—Ottawa

ŽVILGSNIS PRAEITIN

Kaip Lietuva išsivadavo iš okupantų

(Atsiminimų ištraukos).

RAŠO BUVĘS LIETUVOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIS PULK. K. ŽUKAS.

25.

22. SVARBAUS „KLUBO" LIKVIDACIJA.

Liepos m. pradžioje d-ras Grinius pasake man, kad jų kieme prie miesto sodno (jis gyveno pas p. Sleževičius) yra kortų lošimo klubas, kur per ištisas naktis eina kortavimas, girtuokliavimas ir triukšmo kėlimas. Reik likviduoti. Iškviečiau komendantą, karin. Mikuckį, ir įsakiau jam, pasiremęs karo stovio įstatais, tą

lindynę likviduoti.

— Negalima, pone ministeri, jokiu būdu negalima: jie augštą patentą sumokėjo ir turi apskrities viršininko leidimą.

— Su augštu patentu ir apskrities viršininko leidimu Tamsta tą įstaigą šiandeiną likviduosite. Sudiev!

Vėliau sužinojau, kad tą klubą laikė keli žydai, o, be to, buvo 6 „garbės direktoriai", kurių kiekvienas gaudavo po 2000 markių mėnesiui! Aišku, kad tokią įstaigą buvo sunku ir likviduoti. Bet ji ir nesilikvidavo, tik perėjo „į požemį".

Jau kar. Mikuckiui besėdint kalėjime (už nušovimą karo vald. Dirsės), naujas komendantas, kar. Mačiulaitis, pranešė man apie to, jau „požemio" klubo galutiną likvidavimą.

Tas klubas

savo buveinę perkėlė prie elektros stoties pas siuvėją žydą. Po 12 val. nakties, kada jau nebuvo galima vaikščioti gatvėmis be leidimo, klubas buvo apsuptas karo policijos. Komendantas pasibeldė, bet jam ilgai niekas neatsakė, tik visi „svečiai" stvėrė kas savo pinigus, kas kortas metė ant pečiaus, o visi jie įvairiose pozose nudavė snaudžią... Visa tai stebėjo pats komendantas per išgręžtą langinėje skylutę.

„Svečių" tarpe

buvo: 6 karininkai, 2 kunigai ir apie pora dešimčių įvairių luomų piliečių, daugiausia žydų. Užklausti apie susirinkimo tikslą, jie aiškinosi, kad susirinko šeimininko varduves(!), atšvęsti, bet apsižiūrėję, kad jau policijos valanda užėjo, todėl norom-nenorom turį čia sulaukti ryto...

Padarius asmeninę kratą, pas vieną kunigą tarp didelės krūvos pinigų komendantas rado... pikių šešiukę! Čia jau, brolau, nebeišsisuksi!

Karininkus patalpinau į dabokłę, kunigus pasiunčiau vyskupo žinion, o „varduvininką" į koncentracijos stovyklą Alekšote.

23. KOVA SU KARININKŲ NETVARKA.

Kaikurių karininkų laikysena Kaune priminė man rusų kariuomenės laikyseną 1917-18 revoliucijos metu. Reikėjo juos patvarkyti. Sunku tai buvo padaryti, nes iš daugumos augštesnių laipsnių karininkų buvo matomas blogas pavyzdys. Teko paspausti Kauno įgulos viršininką (pulk. Tvaroną) ir komendantą (kap. Mikuckį), na, ir pačiam reaguoti kiekviename atskirame atsitikime.

Užtekdavo man pėsčiam pereiti išilgai Laisvės Alėjos ir jau kelios „aukos" būdavo. Štai,

vienas mano pasivaikščiojimas.

Eina Laisvės Alėja kapitonas: be kepurės, frenčas visai atsegtas, o marškiniai ne augšto švarumo. Sustabdytas pasiaiškino, kad jis taip apsirengęs, nes jam esą labai karšta...

— Tamsta tuojau žengsi į daboklę, kur galėsi per 5 paras pakankamai atvėsti.

Einu toliau. Ant suolo sėdi senas žilabarzdis pulkininkas. Pasisveikinau, bet jis tik pasižiūrėjo ir nieko neatsakė. Grįžau ir vėl jį pasveikinau. Ir vėl nieko. Trečią kartą jau priėjau prie jo ir paklausiau, kodėl jis į pasveikinimus neatsako?

— Ni zvuka po litovski ne ponimaju.

(Nei garso lietuviškai nesupranta).

— Pakartojau savo klausimą rusiškai. Atsakė, kad ne visai pastebėjo, tuo labjau, kad už jį esu laipsniu jaunesnis. Tuomet aš jam pasakiau savo pavardę, į ką jis irgi nelabai reagavo.

— A, labai malonu, o mano pavardė Lavrentjevas,

pulkininkas Lavrentjev.

Prisėdau prie jo ir mažą karinio mandagumo pamoką jam išdėsčiau. Žąmogelis pabandė užsigauti už pamoką, tai teko prie savo laipsnio, pavardės, dar ir turimas pareigas paaiškinti. Po to susitarėme, kad ateity mudu abu atsakinėsime į pasveikinimą visų karių iki eilinių imamai, kitaip galėsime sulaukti gana didelių nemalonumų.

Einu toliau. Paskutiniame Laisvės Alėjos kvartale, prie pat Įgulos bažnyčios priešais mane eina

Karo Mokyklos kadro leitenantas.

Į mano pasveikinimą jis tik pasižiūrėjo ir niekaip nereagavo. Sustabdžiau.

— Tamsta leitenante! O ko dėl Jūs su manim nepasisveikinote?

— Kad aš Tamstos nepastebėjau.

— Nesuprantu, kaip galima sugebėti nepastebėti žmogaus, jei daugiaiu praeivių nera, o vienintelis praeivis tave sveikina? Kaip Tamstos pavardė?

— Leitenantas Kepalas

(vėliau profesorius).

Jo likimą sušvelnino mano adjutantas, leit. Endziulaitis, kuriam įsakiau parašyti Karo Mokyklos viršininkui patalpinti leit. Kepalą 5 parom dabokłėn.

— Turiu pranešti, kad leit. Kepalas smarkiai trumparegys ir išsiblaškėlis. Jis tur būt gal vojo apie kažkokį ypatingą lotynišką žodį, — aiškino man adjutantas.

— Viena para naminio arešto, — nusileidau.

24. IDEALŪS KARININKAI

Iš augščiau patiektų neigiamų pavyzdžių negalima prieiti prie išvados, kad daugelis karininkų buvo kažkokie apsileidėliai. Tokių buvo tur būt nedaugiau 10%, bet ir toks nedidelis nuošimtis savo viršininkams daug rūpesčių ir nemalonumų sudarė.

Saugok Dieve, nemanau karininkų luomą šmeižti, nes pats prie šito luomo daug metų priklausiau. Be to, kaip tikintysis krikščionis, stengiuos neperžengti 8-jį Dievo Įsakymą. Nei giamieji faktai išdėstyti apibūdinti pokarinei ir porevoliuci nei epochai, kurioje mums teko savo atgautąją nepriklausomybę tvarkyti. Tai buvo rusiškos okupacijos palikimas, kurį tik tai palaipsniui išgyveno nepriklausomas gyvenimas.

Dauguma karininkų

ir ministerijoje ir centrinėse įstaigose buvo geri, tvarkingi, pareingingi. Kariuomenės dalyse, kur irgi buvo ir neigiamų asmenų, didelė dauguma buvo gerų patriotų, drąsių, pasišventėlių.

Negaliu gerais žodžiais nepaminėti abiejų raštinių (ministerijos ir generalinio štabo) viršininkus: kapitoną Kubilių (vėliau Klaipėdos gubernatorių) ir karovald. Stebulį. Abu buvę mokytojai, tvarkos,

sumanumo ir pareigingumo pavyzdžiai.

Operacijos skyriaus viršininkas, majoras Šumskis, visuomet prie savo pareigų, tvarkingas, savo srityje gerai painformuotas. Ypatingus jis turėjo padėjėjus - adjutantus, leitenantus: Urbšį (vėliau užs. reik. ministerį), Statkų (vėliau vieną iš Liet. Banko direktorių) ir Zubrį (vėliau chemijos profesorių).[1]) Visi trys jaunatviškai skaisčiai gražūs, labai sumanūs, inteligentiški, stropūs, žodžiu— jaunojo lietuviškojo karininko idealas.

(B. d.)

[1]) Ir dabar A. Zubrys yra chemijos profesorius Toronto universitete, kur yra išradęs eilę vaistų gydyti džiovai. **Red.**

MŪSŲ SPORTAS

ĮSIJUNGTI Į KANADOS SPORTINĮ GYVENIMĄ

Pareiškė Cam Fraser, Kanados rinktinės žaidėjas.

(Hamiltono bendradarbio specialiai NL)

Šalia ledo rutulio, beisbolo, lengvosios atletikos, bokso ir imtynių, vienas populiariausių sportų Kanadoje yra laikomas ir football (mūsiškis vadinamas čia soccer), sutraukiąs į stadiono, prie radijo ir televizijos aparatų, tūkstančius žiūrovų-stebėtojų. Nors jo sezonas šiame krašte, prasidės tik už kelių mėnesių, tačiau tikrai bus įdomu ir lietuviams, futbolo mėgėjams sužinoti kiek arčiau apie šią sporto šaką. Asmeniškai, gerai pažįstant, rytinės Kanados rinktinės žaidėją Cam Fraser, žaidžiantį Hamiltono Tiger-Cats komandoje ir kreipiausi į šį simpatišką 220 svarų, 6 pėdų ir 3 inčų augščio žaidėją, prašydamas pasidalinti įspūdžiais su N. L. skaitytojais ir sporto mėgėjais apie Kanados futbolą, su kuo C. Fraser mielai sutiko.

— Kur gimėte ir kelintais metais?

— Gimiau Hamiltone 1932 m., o futbolą pradėjau žaisti Westdale Secondary School ir vėliau 2 metus Hamiltono jaunių rinktinėje. Bendrai, jau žaidžiu 10 metų.

— Kada įsijungėte į Hamiltono — Tiger Cats?

— Tiksliai atsakius ,aš neįsijungiau, bet buvau pakvies tas pasirašyti sutartį su šiuo klubu 1951 m.

— Esate profesionalas — futbolininkas. Įdomu būtų sužinoti, kiek gaunate atlyginimo už sezoną?

— Čia jau paslaptis! Tarp klubo ir žaidėjo yra pasirašoma kiekvienai smetais sutartis ir ji yra žinima tik tom dviem pusėm. Pasakysiu tik tiek, kad su tartyje nustatytą atlyginimą mes gauname po kiekvienų rungtynių, t. y. sumą dalinant iš 12 (tiek yra rungtynių rytinėje Kanados lygoje) ir savaime aišku — premijos. Jeigu žaidėjas, pirmose rungtynėse yra sužeidžiamas, kas dažnai ir atsitinka, kad jis kelias rungtynes turi apleisti, jam vis vien yra mokamas atlyginimas, o taip pat ir visas gydymas. (Kiek žinoma, geram žaidėjui, mokama sezonui 10 tūkst. dol. — K. B.)

— Kodėl yra „importuojami" amerikiečiai į Kanadą ir kiek jų gali būti viename klube?

— Mes skolniamės amerikiečius, o jankiai iš mūsų ima ledo rutulininkus. Revanšas!? Atsakymas paprastas: JAV yra aukštesnis žaidimo lygis, geresni treneriai. Tenai: (suprask USA) vaikai, jau geroje priežiūroje, pradeda žaisti footbali, tai gi Universitetuose jie ir pasiekia savo augščiausią lygį. Dėl amerikiečių skaičiaus kiekviename klube, tai pagal bendrą sutartį, jų tegali būti tik 12 asmenų iš bendro 35—40 žaidėjų. Treneriais Kanadoje taip pat yra daugiausia amerikiečiai, nors Tavo tautietis Anis Stukus buvo smarkiai prasimušęs į gerų trenerių eiles. Kiek žinau, jis dabar Vancouveryje yra sporto redaktorium.

— Ką galėtumėte pasakyti apie rytinės lygos komandas?

— Šiuo metu sunku ką nors pasakyti, kadangi Hamilton, Toronto, Montreal ir Ottawa dar papildo savo eiles žaidėjais.

— Kaip galvojate, tarp kokių klubų išsispręs rytinės Kanados pirmoji vieta?

— Sunku atsakyti.

— Futbolas yra populiarus Kanadoje. Kodėl tokie nedideli stadionai žiūrovams patalpinti. Pav., Europoje kur populiariausiu sportu yra laikomas soccer, o stadionus turi po 100 tūkst. žiūrovų, arba pas mus Lietuvoje, Kaune, skaitančiame 150 tūkst. gyventojų, tuo tarpu turėjome dengtą salę 13 tūkst. žiūrovų?

— Footbol kiekvienais metais auga, vystosi Kanadoje. Pavyzdžiui nurodysiu prieškarinius laikus, kada stadione sėdėjo 5—6 tūkst., ir tai buvome patenkinti. Atrodo, kad pirmąjį didelį stadioną jau 1957 m. turėsime Montrealyje.

— Kada nėra footbol sezonas, ar turite kokias specialias mankštas, ar kultivuojate kitas sporto šakas?

— Specialių mankštų netu riu, tačiau žaidžiu krepšinį, beisbolą ir ledo rutulį. Taip pat su žmona eina „bowling".

— Pirmos rungtynės šiemet?

— Liepos 22 d. prieš Winnipegą.

— Ar ir šiemet bus rungtynės tarp vakarinės ir rytinės Kanados?

— Aišku ir jos įvyks Vancouveryje, kadangi dėl taurės — pirmosios vietos rungtynės šiemet bus pravestos Toronte.

— Jūsų linkėjimai lietuviams ir NL redakcijai?

— Daug pasakojai apie pasaulio bokso meisterį Sharkey-Žukauską, Lietuvos krepšinio gyvenimą, Australijos meisterį Mikų, buv. Kanados maisterį P. Vaitonį, P. Gvildį ir kt. Kaip matai, sportu taip pat galima daug ką atsiekti. Mano linkėjimai lietuviams būtų — kuo daugiausiai įsijungti į Kanados sportinį gyvenimą, nes per jį daug galima pasitarnauti ir Jūsų gimtąjam kraštui — Lietuvai, o taip pat ir Kanadai. NL redakcijai linkiu augti ir tobulėti, duodant kuo daugiausiai žinių iš sportinio gyvenimo.

Nuoširdžiai padėkojau redakcijos vardu už suteiktą informaciją, palinkėdamas tikram hamiltoniečiui, kurį čia visi pažįsta tik Cam vardu, sekmės šiame sezone, o taip pat, kaip ir pereitais metais, patekti į Kanados rinktinę.

K. Baronas.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. * Leidžia ir redaguoja: G. J. Lazauskas,
1023 N. Keystone Ave, Chicago 51, Ill. USA.
Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS
107 N. 20 Ave., Melrose Park, Ill., USA.
Prenumerata: JAV ir kitur 2 dol. metams.

FIRST FOR RECREATION

Geras nutaikyto smūgio sviedinio zvimbimas per 200 jardų yra ausiai muzika daugeliui kanadiečių, kurie golfe randą poilsį.

FIRST FOR ENJOYMENT

Po malonaus golfo rato, niekas taip nepagyvina pokalbio svetainėje, kaip stiklas vieno iš puikiausių pasaulyje DOW alus.

DOW

Dow

Tik DOW 'Cool Control' gamybos.

SPORTO OLIMPIADOS

Šiais metais Australijoje, Melbourno mieste, įvyksta viso pasaulio sportininkų didžiausia šventė — olimpiniai žaidimai. Šiai šventei intensyviai ruošiasi daugelio kraštų sportuojantis jaunimas.

Olimpinių žaidimų pradžia kilo iš senovės graikų, kurie, daug metų pireš Kristaus gimimą, Olimpo miestelyje suroušė pirmąsias plataus masto bėgimo rungtynes. Šiose rungtynėse dalyvavo visa eilė geriausių Graikijos bėgikų, stebint tūkstantinei žiūrovų miniai. Vėliau tokio pobūdžio rungtynės buvo ruošiamos kas keturi metai, įtraukiant ir kitokias anometo kultivuojamas sporto šakas.

Olimpinių žaidimų dalyviai galėjo būti tik mėgėjai sportininkai. Tuo būdu buvo užkirstas kelias profesionalizmui, kuris jau ir tuomet buvo gerokai išsigimęs ir darėsi kenksmingas tikrajai sporto idėjai bei tikslui.

Olimpiadų dalyviai turėjo būti fiziškai sveiki ir atitinkamai varžyboms pasiruošę atletai. Rungtynių laimėtojai būdavo apdovanojami pergalių simboliais — laurų vainikais. Juos gerbdavo visa tauta.

Romėnams užkariavus Graikiją, olimpiniai žaidimai kaip tikroji sportinės dvasios pareiška, išsigimė. Ėmė įsigalėti profesionalizmas, kūno kulto garbinimas, cirkinių pobūdžio išdaigos ir kitoki, su tikrąja sporto idėja bendro neturį reiškiniai. Pagaliau Romos imperatorius Teodosius I šiuos žaidimus panaikino. Slenkant amžiams, niekas olimpiniais žaidimais iš nauj o nebesusidomėjo ir jie buvo pamiršti.

Devynioliktojo šimtmečio pabaigoje, prancūzų aristokratas Piere de Coubertin iš naujo iš kėlė olimpinių žaidimų idėją. Pramatęs, kokią didelę auklėjamąją reikšmę jaunimui turi sportas, jis kreipėsi į įvairių krašt tų jaunimo organizacijų vadovus, kviesdamas palaikyti jo idėją, atgaivinti senovės graikų olimpinius žaidimus. Jo sumanymas rado gyvą pritarimą ne tik jaunimo organizacijų tarpe, bet ir valstybių vadovų kabinetuose.

1896 m. Coubertin'ui vadovaujant buvo surengta pirmoji naujųjų laikų sporto olimpiada. Joje dalyvavo devynių valstybių sportuojantis jaunimas, sukėlęs didelį susidomėjimą visame pasaulyje.

Nuo to laiko, prisilaikant graikų papročio, olimpiados ruošiamos kas ketveri metai. Jose dalyvauja viso kultūringojo pasaulio rinktiniai sportininkai: vyrai ir moterys. Tiktai du pasaulinia kutinieji karai su trukdė suplanuotų olimpiadų ruošimą. Pirmoji pokarinė olimpiada įvyko 1948 m. Londone, po jos Helsinkyje ir šiemet įvyksta Melbourne.

Kaip ir senovės graikų olimpiniuose žaidimuose, šių dienų olimpiadų dalyviai gali būti tik tai mėgėjai sportininkai. Tuo būdu norima apsaugoti tikruosius sporto tikslus nuo biznio.

Nedideli Lietuvos sportininkų būreliai yra dalyvavę 1924 m. Paryžiaus ir 1928 m. Amsterdamo olimpiadose. Mūsų sportas tada dar žengė pirmuosius kūdikio žingsnius, todėl suprantama, tokio plataus masto varžybose nieko pozityvaus atsiekti neįstengė.

Vėliau Lietuvos sportas metai iš metų smarkiai kilo. Lietuviai du kartu laimėjo Europos krepšinio pirmenybes, buvo vieni stipriausių stalo tenise pasaulyje. Smarkiai progresavo šachmatininkai, kilo futbolas, lengvoji atletika, sunkumų kilnojimas ir boksas. Deja, visa tai nutraukė žiauri bolševikinė okupacija. Bet tvirtai tikėkime, Lietuva kelsis, taps laisva. Ateis diena, kada mūsų sportininkai, greta kitų laisvųjų tautų sportininkų dalyvaus olimpiadose, garbingai reprezentuodami mūsų trispalvę vėliavą.

M. Kojelis

■ Prancūzijoje yra kunigų, kurie paprastais darbininkais stoja drauge su kitais žmonėmis ir būdami jų tarpe, stengiasi juos laimėti Kristui. Net vienas vyskupas, kurio vardas —Ancel— su savo talkininkais kunigais ir pasauliečiais, dirbančiais apaštalavimo srityje, gyvena Lijone ir pats sau duoną pelno dirbdamas kaip batsiuvys. Apie tai praneša austrų dvasiškijos laikraštis „Klerus - Blatt".

S kubėk.

L ietuvi,

A pdrausti

brangiausią turtą—sveikatą ir gyvybę Susivienijime Lietuvių Amerikoje. Tai yra seniausia lietuvių apdraudos ir visuomeninė organizacija, veikianti jau nuo 1886 metų.

S L A draudžia: Gyvybę — iki $ 10.000,00

Sveikatą — mokant į mėnesį iki $ 325.00 ligos ar nelaimingo atsitikimo atveju. SLA suteikia progą taupyti vaikų mokslo ar gyvenimo pradžiai.

Lietuvis, dalyvaudamas Susivienijime, nuolatos bendrauja su savo tautos žmonėmis ir apsaugo savo šeimą nuo atšalimo lietuvybei. Apdrauda Susivienijime Lietuvių Amerikoje yra pigi ir paranki lietuviui. Čia lietuvis ras visų rūšių reikalingą gyvenime apdraudą.

Apie S L A visas informacijas suteikia vietinės kuopos, kurios yra kiekvienoje žymesnėje lietuvių kolonijoje. Jei norit gauti platesnių žinių apie Susivienijimą, knygučių ir nurodymų kaip pasidaryti SLA nariu, parašykit šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America, 307 W. 30 st.
New York 1, N. Y., U. S. A.

Iš 1956 metų pasireiškusiųjų dainininkų ir dainininkių visoje Kanadoje pripažinti geriausiais šie keturi (iš kairės): torontietė I. Kombrink, vinipegietis N. Mittleman, montrealietė M. Levergne ir vinipegietis P.V. Ginkel.

Didžiausioji Stalino paslaptis

RAŠO NKVD GENEROLAS ALEKSANDRAS ORLOVAS.

2.

1937 metų rudenį lankydamasis Paryžiuje iš savo tarnybos vietos Ispanijoje, tarptautinėje parodoje prie sovietų pavilijono aš netikėtai susitikau savo draugą, Stalino švogerį Paulių Allilujevą. Nujausdamas, kad jis yra labai nusiminęs ir blogoje nuotaikoje, o taip pat, kad jis norėtų savo bėdas išsipasakoti, aš susitariau susitikti su juo tą patį vakarą. Mes ilgai vaikščiojome su juo Senos upės pakrante, kol galų gale užėjome vienon, nuošalyje, mažon kavinėn. Mūsų pasikalbėjimas plačiai ir ilgai apėmė baisiuosius ir kruviniausius „valymus", kurie tuo laiku vyko Sovietų Sąjungoje. Vienoje mūsų pasikalbėjimo vietoje, visai natūraliai aš paklausiau jį,

kas slepiasi ir kokia yra **priežastis to labjausiai sensacingo kruvinų įvykių epizodo — nužudymo maršalo Tuchačevskio ir kitų raudonosios armijos maršalų ir generolų?**

Mano draugo Pauliaus Al. akys susiaurėjo ir jis su baime, išlėto, duodamas suprasti savo žodžių svarbumą, pasakė: „Aleksandrai, niekuomet ir niekeno neklausk apie Tuchačevskio egzekuciją ir priežastį. Sužinoti apie tai yra tas pat, kaip įkvėpti nuodingų dujų.

Aš stebėjausi tada ir dviem metais vėliau New Yorke, kada aš skaičiau pranešimą apie stalgią ir neišaiškintos priežasties Pauliaus mirtį, kiek tų nuodingų dujų jis pats buvo įkvėpęs. Aš tuo laiku, toje mažoje nuošalioje kavinėje, nežinojau, kad ir mano plaučiai yra pripildyti nuodinga informacija.

Aš esu vienas iš nedaugelio užsienyje, kurie žinojome tą visą baisią ir pritrenkiančią mirties istoriją, kuri buvo priežastis 1937 mt. vykusių raudonojoj armijoj valymų. Ši istorija yra daugiausiai sensacinga ir buvo pati didžiausia paslaptis šlykščiai kruvinoje Josifo Džugašvili, Stalino karjeroje.

Tai buvo paslaptis, kuri buvo stačiai apsėdusi Stalino protą ir reiškė mirtį kiekvienam, kurį Stalinas įtardavo tai žinant.

Savo knygoje, „Stalino nuskaltimų slaptoji istorija", aš paskelbiau, kad „kada visi faktai apie Tuchačevskio reikalą bus atidengti, tai pasaulis supras, kad Stalinas žinojo, ką jis darė... Aš tai tvirtinu todėl, kad aš žinau iš visiškai neginčytinų, be priekaištų ir autoritetingų šaltinių, kad maršalo Tuchačevskio reikalas buvo susijęs su viena iš Stalino baisiausiųjų paslapčių, kuri, jeigu būtų atidengta, nušviestų daugelį dalykų, kas taip atrodė, nesuprantama Stalino elgesyje ir laikysenoj.

Šiandien tas paslapties atidengimas meta reikšmingą šviesą ant panikos perimto Chruščiovo ir Co. elgesio, nes jie skuba tolintis, kratytis kaltę nuo Stalino nusiaklitimų ir sunaikinti Stalino didybės mitą ar tik riau sakant nesąmonę.

20-tame sovietų komunistų partijos suvažiavime vasario mėn. Nikita Chruščiovas nustebino visą Sovietų Rusiją ir pasaulį, paskelbdamas:

Stalinas sufabrikavo kaltinimus dėl išdavimo prieš maršalą M. Tuchačevskį ir septynius kitus augštesnius raudonosios armijos vadus 1937 metais.

Jis juos nužudė be teismo ir tęsė toliau žudynes, kol buvo panašiu būdu iššudyta 5000 nekaltų raudonosios armijos karininkų.

Stalinas išskerdė šimtus senųjų bolševikų, įskaitant 70 iš 133 komunistų partijos centro komiteto narių.

Stalinas likvidaivo tiek daug tūkstančių sovietų pramonei vadovaujančių asmenų, specialistų ir technikų, kad sovietų ekonomija buvo beveik paralyžuota — atsidūrė neįsivaizduojamai sunkioje padėtyje.

Stalinas buvo niekšiškas bailys, kuris pabėgo iš Maskvos tuo laiku kai artėjo vokiečių armijos.

Stalinas buvo sadistas, kuris kankindavo žmones tol, kol jie išstenėdavo klaidingus save kaltinančius prisipažinimus tų nusikaltimų, kurių jie niekuomet neįvykdė.

„Mes niekuomet nežinojome, kada mes atsirasdavome Stalino akyvaizdoje", pasakė Chruščiovas apie save ir kitus dabartinius vyriausybės narius, „ar mes užbaigsime tą pasimatymą gyvi..."

Tuo laiku kai Chruščiovas nuplėšė savo mirusio pono ir boso garbę, kai jis atidengė tiesą, koks Stalinas buvo velniškas nusikaltėlis už to sukurto maloningumo, išmintingumo ir neklaidingumo mito, šios begėdiškiausios šių laikų pasakos, jis pradėjo verkti.

Tačiau Nikita Chruščiovas nepasakė apie Staliną vieno iš blogiausiųjų dalykų, kurį jis žino jo — tą Stalino didžiausiąją paslaptį, kuri priverte Chruščiovą ir Co. pradėti „nustalininimo kompaniją" Sovietų Sąjungoj ir užsienyje. Ir čia toliau seka ta istorija, kurią draugas Nikita žino ir žinojo jau seniai, bet tuo tarpu apie tai tyli.

1936 mt. Stalino valymų audrą vis kilo ir plėtėsi.

Kaipo NKVD generolas, aš dalyvavau pirmame Maskvoje įvykusiame valymo teisme. Aš viską stebėjau ir girdėjau nuo pat pradžios ligi mirties sprendimo paskelbimo. Aš tuo laiku galvojau, kad tai didžiausiai tragiška žmoniška drama, kurios aš buvau liudininku. Tačiau dar daug panašių velniškų neteisingų blogybių tuo laiku laukė mane, mano draugus ir Sovietų Rusiją. Ir visa tai ėjo, buvo su galvota ir suplanuota paties Stalino.

1936 mt. politbiuras pasiuntė mane Ispanijon patarėju is panų respublikonų vyriausybei kontražvalgybos operacijose ir organizavimui partizanų karo Franco linijų užnugaryje. Vienoje iš mano tarnybinių kelionių, mano automobilis įvažiavo į griovį. Rezultate aš susilaužiau stuburkaulį. Praleidęs kurį laiką ispanų ligoninėje, aš [illegible] vau nugabentas Paryžiun ir [illegible] 37 m. sausio viduryje aš buvau paguldytas klinikon. Ten aš išgulėjau ant nugaros daugiau kaip mėnesį laiko.

Vieną dieną — tai buvo 1937 m. vasario 15-tos ar 16-tos dienos popietis, suskambėjo prie mano lovos buvęs telefonas. Su manim kalbėjo Smirnovas, NKVD įgaliotinis Prancūzijoje, ir jo kalbos tonas skambėjo linksmai. „Tik klausyk", pasake jis, „aš noriu padaryti malonią staigmeną tavo gyvenimie". Ir tuo jau pat telefonu aš išgirdau jau kitą balsą, kuris ištikrųjų mane pradžiugino. Tai buvo mano pusbrolioZinovijBorisovičKatsnelsono balsas. Jis buvo tik atvykęs į Paryžių ir dabar ėjo tiesiog pas mane į ligoninę.

Zinovij buvo man daug daugiau negu giminaitis. Jis buvo mano vaikystės draugas ir mūsų vienas kito supratimas augo slenkant metams. Kada aš įstojau į Maskvos universitetą, tai aš gyvenau jo kombaryje su juo, jo motinos mažame butelyje. Laike pilietinio karo mes

KRATA PAS V. KUDIRKĄ

TRAGINGAS EPIZODAS IŠ KOVŲ UŽ LAISVĘ

„Nępriklausomoj Lietuvoj" balandžio 8 d. (No 16) buvo atspausdintas vieno suomio parašytas straipsnis apie suomių rašytoją Mailą Talvio, kuri kartu su savo vyru prof. Mikkola 1894-1895 m. lankėsi Lietuvoje ir artimai susibičiuliavo su daktaru Vincu Kudirka. Tame straipsnyje, tarp kita, pasakyta, kad suomių rašytojai gilų įspūdį paliko krata, kurią pas daktarą Kudirką padarė žandarai.

Šį epizodą gana išsamiai paliečia J. Gabrys-Paršaitis Kudirkos biografijoje, kuri buvo atspausdinta pirmame Kudirkos raštų tome, išleistame 1909 metais Tėvynės Mylėtojų Draugystės Amerikoje. Kudirkos raštus spausdino Mauderodės spaustuvė Tilžėje, o iliustravo dailininkai E. Loevy ir Adomas Brakas.

J. Gabrio parašytoji biografija remiasi Kriaučiūnienės atsiminimais. Nei biografijos, nei Kriaučiūnienės kalbos nemoderniname ir paliekame ją tokią, kokia ji buvo anais laikais:

„Nehygieniškas gyvenimas, sunkus gydytojo darbas bėgyje kelių metų 1890-1893 pakirto iš prigimties silpną jo sveikatą. 1893 m. Kudirka, jau džiovai apėmus jo organizmą, pranėjo hygieniškiau gyventi, atsisakydamas nuo vakarų ir pasilinksminimų, bet liga vis ėjo tolyn. Šia ką pasakoja apie V. Kudirkos sveikatos stovį tame laike p. Kriaučiūnienė savo atsiminimuose: „Žiemą nakčia daktaras (V. K.) buvo pašauktas pas ligonį, netoli mūsų (Plokščių), pasijuto jis taip blogai, jog namo nebegrįžo, o užvažiavęs pas mus, turėjo kelias dienas gulėti lovoj. Vasario mėnesį apsirgau aš difteritu, oras buvo baisus, šalo ir pustė. Aplink kito gydytojo nebuvo, kaip tik Kudirka. Priversti buvom prie jo kreiptis. Atvažiavo jau vidurnaktį taip sušalęs ir susirgęs, jog ne jisai ligonį, bet aš jį gelbėti turėjau. Keletą dienų pragulėjęs, sugrįžo namo".

Aišku, gydytojauti — nebuvo Kudirkos pašaukimas. Jis nekartą sakydavo, jog velytų būti biuro raštininku, pelnančiu 15 rb. į mėnesį, negu trankytis naktimis pas ligonius ir žiūrėti ant žmonių sopulių. Medegiškas jo padėjimas toli gražu nebuvo užvydėtinas. Visą, ką uždirbdavo, sudėdavo ant aukuro tėvynės reikalų. Prieidavo prie to, kad neturėdavo ant savęs sveikų marškinių. Kuomet sykį pasiųsti Varšuvon pataisyti gydytojiški įrankiai žuvo, neturėjo už ką nusipirkti kitų ir priverstas buvo tam tikslui pasiskolinti 40 rb.

„. . . Baisi liga, ką tūkstančius žmonių pačiame žydėjime nuneša į kapus, sako p. Kriaučiūnienė savo atsiminimuose, pilnai išsiplėtojo jame. Nors mūsų apygarda (Plokščių) žema ir drėgna ne visai tiko ligoniui, bet vasara buvo sausa ir V. Kudirka atvyko pas mus kelioms savaitėms viešėtų... Kosulys veik be paliovos draskė jo krūtinę. Gydėm jį, kuo galėjom. Gulėjo jisai erdvam kambarij pilnam pušaičių, jo lova taip gi buvo pušaitėmis apstatyta. Pyko už tai ir sakė: „Ką jųs mane da gyvą, lyg numirėlį, papuošėt". Tuo metu jis buvo labai susirgęs: gerai žinojo jisai, kokiam stovyje yra jo sveikata, žinojo, kad nėra jau jam pagelbos, žinojo, kad netrukus turės mirti. O gyventi norėjo, nes matė, kiek da tur atlikti labui tėvynės, tautos, nugrimzdusios tarsybėj ir varguose".

Kudirką-ligonį ligino tuomet daugiausia minėto prof. Mikkola žmona p. Maila. Ji buvo Kudirkai tikra gailestingoji sesuo. Giedrai esant, išnešdavo sodan priegalvius ir kaurą, patiesus juos ant žolės, pasodindavo ligonį ir atsisėdus šalę, taisydavo priegalvius. Dainuodavo jam gražiu savo balsu, Suomių ir Lietuvių dainas, kurias čia buvo pramokusi. Pati karšta suomių patriotė, geriau, negu kas kitas atjautė ir suprato praklinius V. Kudirkos siekius. Kalbos jų buvo neužbaigiamos. „Męs praleidome daug smagių valandų", pasakoja p. Maila Mikkola savo atsiminimuose (Rankraštis „Lietuvių Mokslo Draugystėje"), „sėdėdami vasaros kaitroje pavėsyj didelio šimtamečio aržuolo. Męs daug kalbėjom, ginčijomės. Jo mylimas kompozitorius — Verdi; Vagneris — nelabai jam patinkąs... Tankiai męs vaikščiojom trise — V. Kudirka, mano vyras ir aš — paveikslingais Nemuno krantais, klausydami dainų, kurias aš renku, užrašinėju. Kudirka tankiausia ityli, vienok duoda toną visai draugijai. Kalba lėtai, bet rimtai, kai-kada aitriai pasijuokdamas. Noroms-nenoroms reik sutikti, kad geriau pasakyti nebegalima. Parėjus namon, padėdavo jisai man užrašyti išgirstas tą dieną dainas. Gerai pamenu tą skaistų rytą, kuomet męs užrašėm:

Eičiau aš ant kalno,
Šalę vieškelėlio,
Bene pamatyčiau
Savo bernužėlį. . .

Tokiose aplinkybėse ligonis kai-kada užmiršdavo apie savo ligą, jausdavos daug geriau. Visi džiaugėsi, kad ligonis eina geryn. Bet nuožmus likimas rengė žiaurų smūgį. Apturėjom slaptą žinią iš tikro šaltinio, kad netrukus turėsime „svečių" — žandarų. Žinia tai buvo didei nemaloni. Reikėjo daug šalto kraujo ir valios tvirtumo, kad pašalinėm ypatom neparodyt sumišimo, kuris turėjo būti rankiojant ir išnešat iš namų lietuviškas knygas ir laikraščius, anuomet spausdintus dar užsienij. Nežymiai paprašiau daktarą į gretymąjį kambarį ir pareikalavau, idant atiduotų man paslėpti visus savo raštus ir knygas. Jis valandą svyravo. Pagaliau priėjo prie savo valizos, ir išėmęs iš jos krūvą raštų ir knygų, sudėjo į ištiestąjį prijuostę ir tarė kietai: „Atminki, Tamista, kad į tavo rankas sudedu mano turtus, — jie man brangesni už gyvestį". Užtikrinau, kad aš jų neprapūldysiu. Išbėgau į sodą. Pasilenkę mudvi su sesere tarp pupų, išbėgom į gretimąjį mišką.

Padavus viską paslėpti girioj tarp akmenų arba užkasti į žemę, sugrįžus paprašiau svečius į sodną, daktaras liko kambarij. Pati atsisėdau ant suolo sode iš kur matyti buvo kelias.

Tik artimiausi žinojo kas dedasi. Praėjo kelios minutos, pro vartelius įėjo du žandaru. Visi nustebo. Pasirodymas anuose laikuose namuos žandarų lygus buvo džumos (juodojo maro) pasirodymui. Jiedu pasveikinę mane mandagiai, paklausė daktaro ir rengėsi jau įeiti į butą. Aš juos sustabdžiau

Nukelta į 6-tą pusl.

LIETUVIŠKA KNYGA JAUNIMUI

Pasakos, apysakos, kelionių nuotykiai

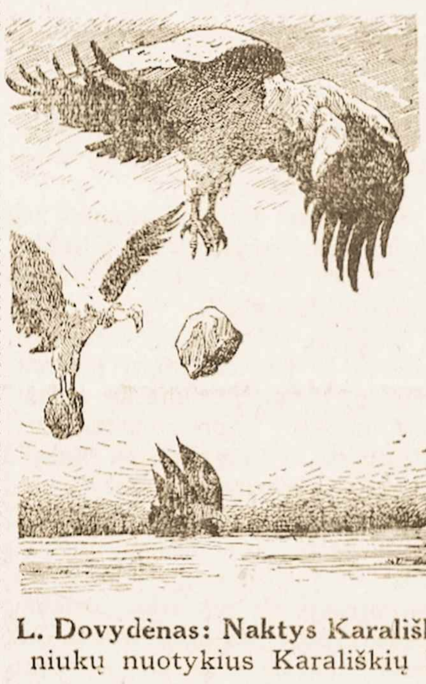

	$$
Brolių Grimų pasakos	3.00
Jūrininko Sindbado nuotykiai, pasakos iš „Tūkstantis ir viena naktiis"	2.00
J. Jankus: Senas kareivis Matatutis. knyga apie žemaitį, kuris daug nuostabių daiktų padarė, tik nepadarė vieno, kurį tikrai padaryti turėjo	3.00
Thor Heyerdahl: Kon-Tiki, išgarsėjusi kelionių nuotykių knyga	3.75
L. Dovydėnas: Naktys Karališkiuose, apysaka apie berniukų nuotykius Karališkių lankose	2.00
B. Sruoga: Kas bus, kas nebus, bet žemaitis nepražus, istorinė apysaka iš 1812 m.	2.50
V. Krėvė: Rytų pasakos, pasakų knyga iš indų ir arabų gyvenimo ir mitologijos	250
B. Sruoga: Giesmė apie Gediminą, eiliuotas padavimas apie Vilniaus įkūrimą	2.20

Visas šias knygas gausite knygų leidykloje

TERRA

3333 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

GYVENIMAS KANADOJE

Kaip atidaryti sąskaitą banke

Kanadoje yra tiek daug priežasčių, dėl kurių verta taupyti: jūsų nuosavas namas, automobilis, jūsų nuosava prekyba, ir p. Taupykite banke. Visus Kanados bankus prižiūri Kanados vyriausybė. Pas juos jūsų pinigai gulės SAUGIAI.
TAUPOMOJI SĄSKAITA: tai sąskaita, kuria kanadiečiai labjausiai naudojasi. Už jūsų įdėtus piningus į metus 2 kartus išmoka procentus — ir pinigus jūs galite išsiimti, kada panorėsite, **betkada,** neįspėjus iš anksto.
Taupomąją sąskaitą galima pradėti net su $ 1. Tik įženk į banką ir parodyk šį skelbimą už stalo stovintiems tarnautojams. Bankas paprašys jūsų pasirašyti savo pavardę ant identifikacijos kortelės . **Bankas šią kortelę laiko tam, kad jūsų pinigus nepaimtų kas nors kitas.**
TAUPYMO KNYGELĖ: Bankas išduoda taip pat mažą knygelę su jūsų sąskaitos nr. Įdėdami pinigus bankan, arba išimdami, visuomet įteikite banko tarnautojui šią knygelę. Kiekvieną kartą šioje knygelėje bus įrašytas balansas, taip, **kad jūs visuomet žinotumėte, kiek pinigų turite banke.**
Čekių knygelė: Bankas jums išduos čekių knygelę. Naudokite juos, kai pagal reikalą norėsite išimti iš banko pinigų. **Kiekvienas banko tarnautojas jums parodys, kaip čekį išrašyti. Tai visiškai lengva.**

Kanada suteikia daug galimybių pradėti savo prekybą. Einamoji sąskaita yra patogiausia prekybininkams.

EINAMOJI SĄSKAITA: Už šią sąskaitą nemokamos palūkanos, be to bankas už patarnavimą ima labai mažą atlyginimą. Kiekvieno mėnesio gale jūs gausite atgal sunaudotus čekius, kurie tiks kaip kvitai. Tai palengvins jums sąskaitybą.
JUNGTINĖ SĄSKAITA: **Tai einamoji sąskaita,** kuria gali naudoti du asmenys (biznio partneriai arba vyras ir žmona). Žmonės atitinkamai įvertins jus, jei turėsite sąskaitą banke. Atidarykite dar šiandie. Taupykite nuolatos.

SPAUSDINAMA, KAD PADĖJUS DŽIAUGTIS GYVENIMU KANADOJE. . .

BRADING'S

BRADING BREWERIES LIMITED

Ottawa • Windsor • Montreal • Hamilton

(Prašykite BRADING'S — tariama BRĖDINGS)

IŠSIKIRPKITE IR PARODYKITE BANKE.

(Žodžiai anglų kalboje skirti banko tarnautojams).

TO ANY BANK

Please help the bearer to open an account with you.

kartu tarnavome 12-toje raudonoje armijoje ir kartu pergyvenome visus fronto pavojus. Tuojau po to abu mes greitai iškilome naujojo režimo (komunizmo) tarnyboje.

Draugai tarpe galingiausiųjų.

1937 m. mano pusbrolis Zinovij buvo CPSU centrinio komiteto narys ir NKVD šefo Ukrainoje pavaduotojas. Jis turėjo antros eilės armijos vado laipsnį ir, kas svarbiausia, buvo draugiškuose santykiuose su pačiais galingiausiais žmonėmis visoje Sovietų Sąjungoje. Vienas iš tokių buvo politbiuro narys Stanislav Kossior. Savaitgaliais, kartu su savo slaptosios policijos šefais, mano pusbrolis Zinovij dažnai susitikdavo ir būdavo net paties Stalino draugystėje. Kada Zinovij ir Smirnov atvyko į mano kambarį ligoninėje, tai mūsų susitikimas buvo tikrai džiaugsmingas. Zinovij man pasakė, kad jis atvykęs Paryžiun susitikti su 2 svarbiais sovietų agentais. Mes šnekučiavome apie nereikšmingus dalykus, kol Smirnovas paliko mudu vienus. Tuojau po to Zinovij labai surimtėjo. Jis pasakė, kad nežinojęs mane esant Paryžiuje ir todėl jis net planavęs aplankyti mane Ispanijoje, tačiau Smirnovas pasakęs kur aš esąs. „Labai negerai, kad Smirnov žino apie mūsų susitikimą", pasakė Zinovij. Aš buvau tuo nustebintas. Kodėl turėtų būti slepiamas dviejų pusbrolių susitikimas? Zinovij tuojau man išaiškino kodėl taip yra. Kaip šiandien atsimenu, kad Paryžiaus ligoninės lovoje aš drebėjau, kai Zinovij išdrįso man papasakoti istoriją tiktai todėl, kad buvome seni, vienas kitam atsidavę ir vienas kitu pasitikį draugai. Visą iš savo pusbrolio girdėtą pasakojimą perduodu nepakeistą, išskyrus pridėtas keletą paaiškinančių eilučių, kur buvo reikalinga.

Kada Stalinas su savo NKVD šefu H. Jagoda vykdė pasirengimus suvaidinti pirmuosius „valomuosius" Maskvos teismus, tai pats Stalinas padavė mintį, kurią Jagoda suprato kai po įsakymą. Būtų labai naudinga, paaiškino Stalinas, jeigu NKVD galėtų parodyti ir įrodyti, kad kai kurios numatytos „valyme" aukos yra buvę dar prieš revoliuciją caro slaptosios policijos agentais.

Stalinas pasiūlė, kad „dokumentinis įrodymas" būtų suklastotas.

Tai nebuvo sunkus uždavinys, nes klastoti dokumentus buvo įprastas kasdieninis sovietų policijos darbas. Tačiau NKVD šefas Jagoda nusprendė, kad būtų perdaug rizikinga sufabrikuoti ir suklastoti dokumentus viešam teismui, kuris tikrai patrauks viso pasaulio dėmesį, todėl, kad apgaulė gali būti išaiškinta. Jis nusprendė paimti kitą saugesnį metodą. Jis norėjo surasti vieną buvusį caro slaptosios policijos karininką ar valdininką ir priversti jį paliūdyti, kad tam tikri „valymo" kaltinamieji, parinkti paties Stalino, yra buvę slaptosios caro policijos agentais. Aišku, kad prisipažinimas patvirtinąs tokį liūdijimą būtų išspaustas iš „kaltinamųjų" ir jie patys viešai teisme kartu su liudininku pakartotų tą pačią istoriją. „Įrodymas", kad tariamieji revoliucijos vadai faktinai yra buvę caro slaptosios policijos agentai — pats šlykščiausias nusikaltimas koks galėtų būti sovietuose — tikrai sujaudintų visą kraštą.

Lemtingosios bylos atradimas.

Surasti gyvą buvusį caro slaptosios policijos valdininką ar karininką pasirodė esąs didesnis darbas, negu NKVD šefas Jagoda galvojo. Dauguma iš tokių caro agentų buvo suimti ir sušaudyti pirmaisiais sumišimo ir siaubingais revoliucijos metais. Kai kurie iš jų, laimingesnieji, pabėgo užsienin, o kad ir pasiliko tokių mažas skaičius, tai jie įsigijo suklastotus dokumentus ir gyvena kitomis pavardėmis, daugiausiai toli provincijoje. Jagoda nusprendė, kad geriausia viltis surasti tokį asmenį yra pasinaudojant caro policijos archyvais. Senos bylos ir dokumentai gali vesti prie reikalingo asmens suradimo. Tačiau didžiuliai buvusiojo caro režimo policijos archyvai buvo išblaškyti daugelyje miestų. Didelė dalis buvo Leningrade. Vienas didelis rinkinys tokių dokumentų buvo sukrauta ankstyvesniuose sovietų metuose buvusio Jagodos pirmtakūno Menžinskio įstaigoje. Šis rinkinys buvo perduotas sumaniam ir stropiam NKVD karininkui Šteinui, šefo pavaduotojui to departamento, kuris vykdė parengimus pirmiesiems Maskvos „valymo" teismams.

Vieną dieną Šteinas, besirausdamas šiuose dokumentuose, atrado gražią bylą, kurią, matyti, caro slaptosios policijos šefo pavaduotojas Vissarionovas laikė tiktai sau pačiam. Peržiūrėdamas šią bylą, Šteinas netikėtai

atrado anketą su maža Stalino fotografija.

Šteinas iš karto pagalvojo, kad jis atrado kokią nors rlikviją iš didžiojo revoliucijos vado veiklos bolševikų pogrindžio veikloje. Jis jau norėjo begti pas Jagodą, su džiaugsminga žinia apie šį vertingą istorinį radinį, tačiau dar kartą peržiūrėjęs dokumentus, Šteinas baisiai nusigando. Ten buvo laiškai ir raportai, adresuoti Vissarionovui, taip gerai Šteinui pažįstama Stalino rašysena. Visa byla, kaip smulkiai patikrinęs ir išstudijavęs, atrado Šteinas, tikrai lietė Staliną, ne Staliną — revoliucionierių, bet Staliną agentą-provokatorių, kuris atsidavęs stropiausiai dirbo caro slaptajai policijai. Keletą dienų sumišęs ir nusigandęs Šteinas laikė Vissarionovo bylą paslėpęs savo įstaigoje, kol pagaliau nusprendė kas daryti. Jis pasiėmė visą bylą ir nuskrido į Kijevą parodyti viską savo buvusiam NKVD viršininkui, kuris taip pat buvo jo geras draugas. Tai buvo V. Balitskis, labai įtakingas Ukrainos komunistų partijos politbiuro narys, o taip pat Sovietų Unijos komunistų partijos centro komiteto narys. Balitskis buvo taip pat vyriausia NKVD galva Ukrainoje. Mano pusbrolis Zinovij buvo geras Balitskio draugas dar nuo pirmųjų revoliucijos dienų, o dabar buvo jo padėjėju.

Kai Balitskis peržiūrėjo visą karštą bylą, jis buvo nemažiau sukrėstas ir sujaudintas, kaip Šteinas. Jis pasišaukė mano pusbrolį Zinovij. Jie smulkmeniškiausiai patikrino visus byloje buvusius dokumentus. Nors aiškiausiai buvo kiekvienam matoma, kad visi dokumentai buvo tikri, tačiau jie padarė reikalingus tyrinėjimus ir analizę nustatyti popierio senumą ir Stalino rašysenos tapatybę. Po to, jiems neliko nei mažiausio abejojimo, kad

Josifas Stalinas yra ilgą laiką buvęs caro slaptosios policijos agentas

ir buvo šioje tarnyboje ligi 1913 m. pradžios. Šioji byla apėmė ne tiktai Stalino šnipinėjimo raportus, bet taip pat atidengė, kad Stalinas desperatiškai stengėsi iškilti caro slaptosios policijos tarnyboje. Dalis Stalino raportų-pranešimų, rašytų 1912 m., lietė ketvirtąją Dūmą (rusų seimą). Bolševikų frakcija Dūmoje susidėjo iš 6 atstovų, vadinamų Romano Malinovskio. Kada po vasario revoliucijos rusų slaptosios policijos archyvai buvo paimti bolševikų, tai buvo išaiškinta, kad Malinovskis yra ilgą laiką buvęs caro agentu ir išdavinėjęs savo draugus komunistus didžiausiame laipsnyje. Kai bolševikai pagrobė valdžią Rusijoje, Malinovskis buvo teisiamas, rastas kaltas ir sušaudytas.

Bus daugiau.

KULTŪRINĖ KRONIKA

AMERIKON ATVYKS IŠ VILNIAUS LIAUDIES ANSAMBLIS?

Leidžiami gandai, kurie gali tapti tikrove, kad Čikagos Harry Zelzer agentūra daranti žygių atsivežti iš Vilniaus lietuvių Liaudies Ansamblį, vedamą Jono Švedo.

Žinoma, tai būtų, jeigu taip yra, Maskvos propaganda įrodyti, kad Lietuva yra dalis Rusijos, kuri patenkinta okupacija.

ATIDENGTOS NAUJOS KATAKOMBOS

Greta jau žinomųjų Romos katakombų, atidengtos naujos, ligšiol nežinomos, katakombos, kuriose rasta labai daug vertingos istorinės medžiagos ir vertingų meno kūrinių. Dabar daromi naujai atrastųjų katakombų tyrinėjimai.

DAILININKAS POVILAS PUZINAS LAIMĖJO PREMIJĄ

Dailininkas - tapytojas Povilas Puzinas, šiuo metu gyvenąs New Yorke, laimėjo Winsor Newton Award už savo aliejinį paveikslą „Buriniai laivai“, išstatytą Long Island Art League 26-je metinėje meno parodoje, kuri vyko gegužės 6—19 dienomis Douglaston, N. Y.

Šią vertingą žymiosios Anglijos dažų firmos dovaną — alie jinių dažų rinkinį — parodos teisėjų komisija įteikė Povilui Puzinui parodą atidarant ir dalyvaujant skaitlingam lankytojų būriui gegužės 6 dieną.

Povilas Puzinas neseniai persikėlė į New Yorką iš Kalifornijos, kur jis taip pat yra dalyvavęs keliose parodose Los Angeles mieste.

1950 metais jo paveikslas „Pabėgėlė“ laimėjo pirmąją premiją All-City Art Show ir lankytojų balsavimu buvo pripažintas geriausiu tų metų paveikslu. Už tų metų savo meninę kūrybą Povilas Puzinas gavo dar Los Anegles miesto majoro metinį meno medalį.

1951 metais International Madonna Art Festival jis gavo augščiausią premiją už savo „Dvidešimtojo Šimtmečio Madoną“. Tais pat metais International Flower Show Art Exibit parodoje jo paveikslas „Gėlės“ laimėjo specialią dovaną.

1955 metais American Traditional Art Show parodoje jo paveikslas „Ištremtieji“ susilaukė pirmos premijos.

MELBOURNO LITUANISTINIUS KURSUS BAIGĖ

šie klausytojai: Birutė Antanaitytė, Algis Kazlauskas, Algis Bulakas, Danutė Butkevičiūtė, Rasa Jakutytė, Kristina Brėdikytė, Arūnas Staugaitis, Rūta Laisvėnaitė, Eglė Civinskaitė ir Davis Bitė.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ

choras, vedamas A. Plūko, yra sumanęs išsiplėsti į ansamblį: įsigyti kanklių ir kitų liaudies instrumentų, sudaryti šokėjų grupę ir tt.

„EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENĖ“,

pagal S. Neries eiliuotą pasaką, p. Saudargienės buvo pastatyta Jaunųjų Teatro Sydnėjuje. Pastatymas turėjo didelį pasisekimą. Žiūrovų buvo daugiausia jaunimo, kurių į spektaklį susirinko apie 400.

Australijos Lietuvių Bendruomenė tokiu gražiu reiškiniu sužavėta, sveikino režisierę, vaidintojus ir jaunimą, kuris taip gausiai atsilankė į spektaklį.

● Dail. V. Rato grafikos darbų paroda buvo suruošta Sydnejuje, Australijoje, kovo pabaigoje. Ją atidarė Danijos konsulas F. H. Hergel.

● Dail. V. Meškėnas, pagal H. Keraičio, Australijoje, užsakymą, nutapė Vytauto Did. portretą, o dabar tapo Kęstučio portretą.

● Lietuvių kolonijos Australijoje atsidėjusios organizuoja Lietuvių namų statybą. Statomi namai Melbourne, Sydnėjuje, Canberroje ir k.

● Australijoje, Sydnėjuje, įsteigta lietuvių moterų socialinės globos draugija, kurioje dalyvauja visos lietuvės.

● Geg. 12 d. V. Verikaitis koncertavo Brooklyne.

● Vatikane atrastas freskas iš 4-jo šimtmečio K. eros, kuris vaizduoja žmogaus kūno skrodimą. Ligšiol buvo manyta, kad skrodimai pradėti žymiai vėliau.

● Šatrijos Raganos-Pečkauskaitės rinktinių raštų rinkinį leidžia Suduva.

● Gen. Raštikio raštai atspausdinti ir baigiami įrišti.

● N. Mazalaitė atidavė spausdinti naują romaną „Pjūties metas“.

● Prof. Dr. A. Liaugminas atvyko iš Kolumbijos ir dėsto prancūzų kalbą ir literatūrą Čikagoje, Lojolos universitete.

● Vilniuje išleisti du tomai J. Biliūno raštų, V. Krėvės Apsakymai ir padavimai, Simano Daukanto Rinktiniai raštai.

● J. Petrulio „Prieš srovę“ drama, būdinanti kun. Strazdelį ir jo laikus, Čikagoje turi didelį pasisekimą. Pastatyta S. Pilkos.

● S. Nasvytytė Valiukienė, ilgesnį laiką buvusi poilsyje, pradeda dainuoti ir koncertuoti.

● B. Babrauskas Čikagoje turėjo paskaitą apie S. Neries ir K. Borutos eilėraštinę kūrybą.

● O. Ivaškienės tautinių šokių grupės šokiai perduoti per televiziją.

— Geg. 7 d. Lietuvoje buvusi radijo diena. Esą dabar Lietuvoje yra 200.000 radijo imtuvų. Nepriklausomybės laikais priimtuvų žmonės turėjo apie pusę miliono.

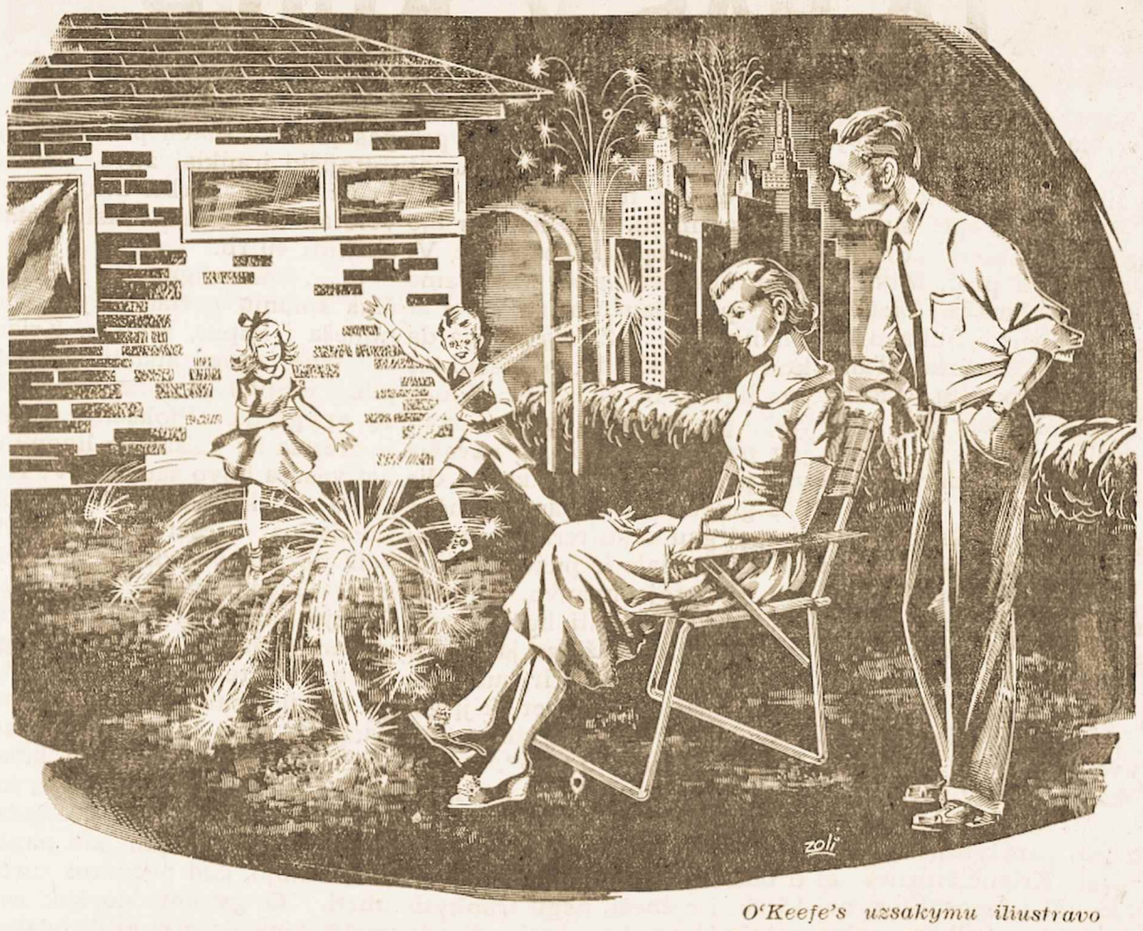

O'Keefe's uzsakymu iliustravo Zoltan Szabo, Vengrijoje gimes Kanados dailininkas

seni KANADOS papročiai...

„VIKTORIJOS DIENA“

Sekant seniai gerbiamą tradiciją
fajerverkai kyla į padanges . . . atidaromos
vasarojimo vilos . . . šeimos piknikauja.
Tai švenčiama Karalienės Viktorijos
gimimo dienos garbei, gegužės 24-tą.
Dabar ši šventė nukeliama į artimiausią
šiai datai pirmadienį.

O'Keefe's
OLD VIENNA
BREWERY LIMITED

KANADOJE

Jūsų ateitis yra šviesi!

Nesvarbu, ar jūs Kanadoje gyvenate jau seniai ar tik atvykote dabar, bet jūs tikrai prisidedate prie šio krašto pažangos.
Jūs pasidarėte dalininku Kanados augime ir galėsite pasinaudoti Kanados šviesios ateities vaisiais.
The Bank of Nova Scotia yra Kanados augimo dalininku jau nuo 1832 metų. Turėdamas virš 380 skyrių visoje Kanadoje ir užsienyje The Bank of Nova Scotia gali jums padėti kiekviena me banko reikale.
Skubiam ir mandagiam patarnavimui atvykite pas jums artimiausio Bank of Nova Scotia vedėją. Verta su juo susipažinti.

The BANK of NOVA SCOTIA

Jūsų partneris, padedąs augti Kanadai. (1502)

KRATA...

Atkelta iš 5-to puslapio.

sakydama, kad daktaras serga ir aš pati perspėsiu jį apie jūsų aplankimą. Įėjau į kambarį. Daktaras stovėjo kambario vidurij nubalęs, prislėgtas. Stengdamos likti ramia, pasakiau jam apie žandarų atvykimą. Staiga jisai atsisuko prie durų iš prie menios. Paprašius jį pereiti į gretimąjį kambarį įleidau žandarus. Žandarai įėję pasisveikino: „Zdravija želajem gospodinu doktoru!“ (Velijam sveikatos p. Daktarui!). Ant ko atsiliepiau: „lai jūsų velijimai bun nuoširdus, nės daktaras yra labai nesveikas“. Vyresnysis žandaras atsigrįžęs į mane tarė: Ponas podpolkovnik įsakė man išreikšti jums jo vardu pagarbą ir atsiprašyti, kad jis šiandien negali pas jus ypatiškai atsilankyti dėliai laiko stokos, padarys tai kitą kart“. Paskui atsigrįžęs į Kudirką pasakė, kad žand. viršininkas prašo jį atvykti į valsčiaus raštine.

Įsikišau į kalbą sakydama, kad daktaras nevalios nueiti pėsčias (raštinė buvo varstas atstu). Ant to žandaras atsakė, kad matęs ant kelio stovinčius iš Gelgaudiškio arklius, tai gal but jų savininaks p. Roman, kurs pas mus tuomet viešėjo, leis V. Kudirkai nuvažiuoti.

Išėjau į sodą, kur buvo svečiai. Visi buvo nusiminę išsigandę, ašarodami išreiškė savo sanjausmą. Daktaras užsimetė greitai skraistę, atsisveikino visus galvos linktelėjimu ir tarė žandarams: „eime!“ Palydėjom jį ik vežimui, padėjom įlipti. O kaip mums buvo jo gaila, visas sumenkęs, sublogęs, sergantis. o čia užmačia jį iš mūs plėšia. . .

Išvažiavo. Koki jausmai, kokios mintys mumise sukilo, — žino vienas Sutvertojas.

Ilgai stovėjom męs ant kelio belaukdami sugrįžtant daktaro. Gerai valandai praslinkus pamatėm mės grįžtant jį melynųjų aniuolų draugijoje. Suprątome, kad blogą daktarui žandarų viršininkas apreiškė, kad jis suimtas (areštuotas) ir leido sugrįžti daigtų pasiimti ir atsisveikinti. Atsisveikinimas mūsų su daktaru buvo labai liūdnas. Galima buvo manyti, kad męs atsisveikinam su juom ant visados. Pirm išvažiuosiant užklausiau daktaro, ar turi pinigų. Atsakė turįs 1 (vieną) rublį išviso. Vos pasisekė mums įprašyti daktarą, kad priimtų nuo mus akipo paskolą keles dešimtis rublių.

Ir vėl palydėjom męs jį iki keliui, ir vėl išvažiavo jisai nuo mūsų gal but ant visados. Išnyko jisai mums iš akių. Visi tylėjom nuliūdę. Mikkolai buvo labajusiai nuliūdę, sujudę. Mums tokios scenos — tai duona visų dienų, bet jiems, vaikams laimingesnės šalies (Suomijos) tokia užmačia buvo baisi naujiena. Buvo jie pirma girdėję apie tai, bet dabar jiems teko patiems pamatyti.

Sugrįžom, įėjom į namus, visi jautėm, tarytum ką palaidoję. Ir išties buvo tai gyvo daikto laidotuvės“.

Tokiose tai aplinkybėse, akipat gražiai ir paveikslingai papasakojo p. Kriaučiūnienė savo atsiminimuose, tapo suimtas Dr. Kudirka ir išgabentas kalėjiman į Kalvariją. Už kokį prasikaltimą, žingeidaus ne vienas, ištiko taip žiauri bausmė ligotą, vos pusgyvį žmogų? Mat, buvo surasti V. Kudirkos laiškai laike kratos pas studentą S.Vaineikį. Tai ir visa kaltė. Ant laimės šiuom žyg V. Kudirką neilgai 8—12 d. laikė kalėjime, bijojo žandarai jį ten numarinę pasidaryti daug dainių. Kalte gi buvo nedidelė, iš visų užmetimų išteisinti galėjo. . . Palei dę, dar gan ilgai tasė jį žandarai savo tyrinėjimais. Visas tas dalykas, niekais pasibaigęs, labai sudirgino ir taip jau ligūsto Kudirkos organizmą ir prisidėjo prie greitesnio V. Kudirkos į kapus įvarimo“.

LIETUVOJE IŠLEISTA MONOGRAFIJA APIE SIMANĄ STANEVIČIŲ

Valstybinės grožinės literatūros leidykla Vilniuje išleido Jurgio Lebedžio parašytą Simano Stanevičiaus monografiją (336 psl.), kurią aptaria J. Butėnas. Žinoma, priėjimas prie reikalo — pagal sovietinį kurpalį. Tokš ir vertimas. Bet ir tame yra šis tas įdomaus.

J. Lebedžio studija apie S. Stanevičių turi šešis skyrius, kuriuose pagrinėjama visuomeninis-politinis gyvenimas XIX amžiaus pradžioje ir to meto lietuvių literatūra, S. Stanevičiaus biografija, jo literatūrinė-kultūrinė veikla ir leidiniai, kūryba, lietuvių mitologijos tyrinėjimo darbai, aptariama S. Stanevičiaus reikšmė ir vieta lietuvių literatūroje.

Pirmame monografijos skyriuj — „Visuomeninis-politinis gyvenimas XIX amžiaus pradžioje ir lietuvių literatūra“ — autorius aprašo visuomenines-politines sąlygas, susidariusias Lietuvoje XVIII amžiaus pabaigoje bei XIX pradžioje.

Stanevičiaus monografijos autorius surado archyvuose (ypačiai Vilniaus Mokslo Apygardos archyve) įdomios ir vertingos medžiagos. S. Stanevičiaus mokslo dienoms gimnazijoje nušviesti. Autorius detaliai apžvelgia Kražių mokyklos veiklą XIXamž. pradžioje,supažindamas su jos mokymo programa, su mokytojais, kurie mokė ar galėjo mokyti S. Stanevičių; keletas jų — Vilniaus universiteto auklėtiniai, turėję ryšių su filomatais. J. Lebedžiui pavyko surasti archyvuose duomenų, apibūdinančių Stanevičiaus buitines sąlygas jam mokantis Kražiuose. Iš jų matome, kad Stanevičius buvo neturtingas, kad jis visą laiką buvo korepetitorium. Nepaisant to, S. Stanevičius buvęs vienas geriausių mokinių, iš klasės į klasę ėjęs su pagyrimu, buvo įrašomas į aukso knygą.

Toliau matome S. Stanevičių Vilniaus universitete, į kurį jis įstojo 1822 m., pasirinkęs literatūros ir laisvųjų menų fakultetą. Tuo metu universitete tebestudijavo būsimasis Lietuvos istorikas S. Daukantas, su kuriuo S. Stanevičius susipažino ir vėliau palaikė artimus ryšius. Monografijoje duodama to meto Vilniaus universiteto mokslinio lygio charakteristika, supažindinama su žymesniais profesoriais, kurie darė studentams įtakos, pirmiausia su J. Lelenkų istorikų ne tik kritišku leveliu, kuris skyrėsi nuo kitų mu, bet ir demokratiškumu. „Jis kovojo dėl buržuazinės respublikos, visų lygybės prieš įstatymus“, — rašoma monografijoje. — Paskaitose nedviprasmiškai pasisakydavo už pažangą, demokratiją, konstituciją, prieš absoliutizmą“.

S. Stanevičius tautiniu požiūriu turėjo būti apsisprendęs dar Kražiuose. S. Stanevičius, kaip ir jo amžininkas S. Daukantas, nebūdamas atitrūkęs nuo plačiųjų liaudies masių, ėmėsi tirti ne tik lietuvių tautos praeitį, rinkti tautosaką, bet ir kurti lietuvių kalba pasaulinio turinio literatūrą.

J. Lebedys plačiai apžvelgia S. Stanevičiaus literatūrinę-kultūrinę veiklą, susiedamas ją su kitų Vilniaus universiteto lietuvių studentų kultūriniu ir literatūriniu darbu. Autorius atmeta pažiūrą, kad tais laikais Vilniuje pradėję reikštis lietuvių literatūros ir kultūros darbe jaunuoliai būtų buvę vieniši, nors ir neteigia juos turėjus draugiją.

Nei teigdamas, nei aiškiai neigdamas — buvo ar nebuvo lietuvių studentų būrelis senajame Vilniaus universitete, monografijos autorius paminį daugiau pavardžių, susijusių su S. Stanevičiaus literatūrine ir kultūrine veikla (Pr. Zatorskis, A. Pšecišcvskis, J. Plioteris, Kaj. Neazbitauskis ir kt.). Visa tai daugiau panašu į organizuotą darbą, negu į gaivališką patriotinių jausmų išsiveržimą. Šią prielaidą pagaliau paremia ir S. Stanevičiaus odė „Šlovė Žemaičių“, kurios atsiradimą svarstydamas, J. Lebedys sako: „Ar negalėjo S. Stanevičiui kilti mintis parašyti lietuvių studentams dainą, kuri juos taip pat elektrintų, uždegtų, suburtų bendram darbui?“ Juk, kalbėdamas apie praeitį, apie kunigaikščius, S. Stanevičius sako:

Štai žemaičių susirinkime
Šlovė jūsų prisikėlė.

Vadinasi, susirinkę lietuviai (žemaičiai) studentai žavėjosi tolimąja praeitimi, kunigaikščių žygiais; toji romantinė praeitis juos gaivino, uždegė bendram sutartiniam darbui „gera tėviškei daryti“.

Apžvelgęs lietuvių studentų Vilniaus universitete veiklą, kurioje viena svarbiųjų vietų priklauso S. Stanevičiui, monografijos autorius daro išvadą, kad vyraujantis vaidmuo kultūrinėje - literatūrinėje veikloje priklausė iš valstiečių ir smulkių bajorų kilusiai inteligentijai, kurios tarpe trečiajame XIX amž. dešimtmetyje ryškiausiai pasireiškė (greta Daukanto ir Kajetono Nezabitauskio) S. Stanevičius“.

Jeigu S. Stanevičiaus mokymosi gimnazijoje bei universitete metams nušviesti autoriui pasisekė surasti daug įdomios ir vertingos archyvinės medžiagos, tai vėlesnis S. Stanevičiaus gyvenimas ir darbas tebelieka miglose. Maža kas tepaliko iš amžininkų liudijimų: kad jis gyvenęs Raseiniuose, kad tvarkęs grafo Plioterio biblioteką. O svarbiausias klausimas —ko dėl neišliko vėlesnių S. Stanevičiaus literatūrinių ar mokslinių darbų, parašytų jam baigus universitetą? Autorius daro prielaidą, kad S. Stanevičius, taip veikliai pasireiškęs studentavimo metais, negalėjo sėdėti rankas sudėjęs ir baigęs mokslus, juo labjau, kad ir darbo sąlygas turėjo palyginti palankias. Teižinomas iš to laikotarpio rankraštis lenkų kalba „Lietuvių mitologijos aiškinimas“.

Nagrinėdamas S. Stanevičiaus plunksnos darbus, autorius ima juos chronologiškai — pagal išleidimo arba parašymo metus. Kad ir negausūs tie darbai, bet įvairūs savo turiniu: prakinio turinio knygelės vertimas (apie valgių darymą iš kerpių), tikybinio turinio knygelės vertimas, senųjų raštų perrspausdinimai, tautosakos rinkinys, originalūs poezijos kūriniai ir pagaliau mitologijos aiškinimai.

1954 m. Valstybinė grožinės literatūros leidykla naujai išleido jo surinktų (ir 1928 m. išleistų) liaudies dainų rinkinį „Dainos žemaičių“, to paties J. Lebedžio paruoštą spaudai.

Stanevičius nebuvo paparastas tautosakos mėgėjas. Jis liaudies dainas užrašinėjo ir skelbė, turėdamas savo tiems laikams originalų, naują požiūrį į tautosaką ir į jos reikšmę mokslui. Jis teisingai laikė melodiją neatskiriama nuo dainos, nes „daina be natos rodos esanti kaip kūnas be dūšios“.

Nagrinėdamas S. Stanevičiaus kūrybą, J. Lebedys plačiai ir išsamiai apžvelgia visus jo poetinius kūrinius, iškeldamas jų originalumą, meniškumą, paga liau jų vietą to meto lietuvių literatūroje ir išliekamąją vertę. Autorius pabrėžia būdinguosius S. Stanevičiaus kūrybos bruožus — visuomeniškumą, realizmą ir liaudiškumą.

Pagaliau monografijos autorius paliečia S. Stanevičių kaip istoriką, apžvelgdamas rankraštyje išlikusį jo darbą „Lietuvių mitologijos aiškinimas“. Pažymėtina, kad su šiuo S. Stanevičiaus rankraščiu skaitytojas plačiai supažindinamas pirmą kartą.

SUDBURY, Ont.

SUDBURIO LIETUVIŲ VEIKLOS ŽINIOS.

MOTINOS DIENA.

Ir vėl malonu pasidžiaugti, kad geg. 12 d. įvykęs Motinos dienos minėjimas gausiai tau tiečių buvo aplankytas ir bend ruomenės kasai davė gryno pel no 137.29 dol. Pajamų buvo 510,75 dol. ir išlaidų 373,46 d.

Mūsų mirusioms, žuvusioms, nukankintoms, kenčiančioms vergiją ir laisvėje esančioms gyvoms motulėms pagerbti ati tinkamai gražią paskaitą skaitė L. Kasperiūnas. Kadangi kai kurie pasižadėję programoj da lyvauti neatvyko, tai visą pro gramą išpildė V. Jasiūnienė su savo gabiosiomis dukromis Vio leta ir Dalia. Scenovaizdyje prie gražiai poruošto ir papuoš to žuvusio sūnaus - karžygio kapo klūpančios motinos (N. Ja siūnienės) nors ir be žodžių pa rodytas ir pergyventas sielvar tas ir Violetos jausmingai dek lamuotas eilėraštis „Oi neverk, motinėle“, ne vienam išspaudė ašarą. Stovinti prie kapo Dalia (angelas) tikrai atrodė puikiai. Be to, Violeta ir Dalia duetu ir solo pianinu gražiai paskambi no keletą kompozicijų. Jaunu tės Jasiūnaitės savo muzikiniais gabumais stebino klausytojus. Grožio saliono ir kirpyklos sa vininkai I. K. Balčiūnai loteri jai paaukavo butelį „Park La e“, todėl loterija dar su kitais fantais turėjo pasisekimą ir da vė gryno pelno net 38 dol., už ką p. p. Balčiūnams visų yra reiškiama gili pagarba ir padė ka. Nors ir „kietuosius“ gėri mus gurkšnojant, mūsų tautie čių kultūringas elgesys ir visų gera nuotaika, ne tik mums pa tiems yra malonumas, bet į mūsų pobūvius patraukia atsi lankyti ir kitų tautybių mums draugiškai nusiteikusius žmo nes. Šį kartą nemažai buvo ma tyti ir mūsų mielų kaimynų es tų.

Šio mėn. 27 d. 19 val. mūsų parapijos bažnytinėj salėj ben druomenės valdyba

RUOŠIA LITUANISTINĖS MOKYKLOS

šių metų programos užbaigimo iškilmes. Valdybai nutarus, vi si mokiniai, už jų gražias pas tangas mokytis savo gimtąja kalba ir mokytojai už pasišven timą ir pasiaukojimą vaikučius mokyti ir dargi be atlyginimo, bus atitinkamai pagerbti ir ap dovanoti. Mokiniai išpildys gra žią programą ir parodys savo sugebėjimus. Gros geras orkest ras ir veiks turtingas bufetas.

BIRŽELIO 15-TOS MINĖJIMAS

su atatinkama programa ir pas kaita įvyks to mėn. 17 d., 12 val., tuojau po pamldų, para pijos bažnytinėj salėj. Tą dieną b-nės v-bos užprašytos Šv. Mi šios bus aukojamos už žuvu sius, kovojančius ir kenčiančius dėl mūsų tėvynės laisvės. Tai pogi tą pat dieną bus b-nės ka sos lėšomis apmokėtas radijo pusvalandis per vietinę CHNO radijo stotį. Pusvalandžio lai kas bus žinomas ir visuomenei praneštas vėliau.

Valdybos pakviestas-koop tuotas ir atitinkamu įgaliojimu aprūpintas, visuomenei žino mas, nenuilstantis Vasario 16-tos gimnazijos globėjas K. Ri mas pagelbės iždininkui J. Šim kui surinkti solidarumo mokes tį ir taipogi rinks aukas Tautos Fondui. Visi prašomi gausiai aukoti.

K. D.

dyba, kuri pasiskirstė pareigo mis sekančiai: pirm. — J. Vyš niauskas, sekrt. — A. Klimavi čius, kultūr. reikl. vadovas — A. Žosanas ir iždin. — J. Skei velas. Revizijos komisiją suda ro: J. Radvilas, P. Naiduškevi čius ir Juoz. Grigas.

Naujai išrinktiesiems parei gūnams linkime geriausios klo ties Ramovėnų organizacinia me darbe.

Ramovėnas.

KUKLIAI MINĖTA MOTINOS DIENA.

11.30 val. į St. Patricks salę susirinko apie 3 ketvirtadaliai vietos lietuvių. Tuo pat laiku Niagara Falls pusiasalio klebo nas pranciškonas tėv. Liauba atnašavošv. Mišias ir pasakė mo tinos dienai priderintą kilnių religinių bei tautinių minčių pa mokslą.

Tuojau po pamaldų Felicija Janušonienė laikė paskaitą, ku rioje, tarp ko kita, pabrėžė lie tuvės motinos gilų patriotizmą dar carų priespaudos laikais ir, kad lietuvės motinos sugebėjo išauklėti savo vaikus; poetus, muzikus ir kitus augšto pašau kimo lietuvių tautos galiūnus, kurie švietė ir žadino lietuvių tautą kovoti bei aukotis dėl sa vo tautinių tikslų.

Kad lietuvė motina skendo sa vo ašarose dėl sūnaus savano rio, kritusio kovoje už Lietuvos laisvę; kad lietuvė motina alpo iš gailėsčio atpažinusi nukan kintą sūnų partizaną ir dėl pa vojaus savo gyvybei negalėjusi viešai paskutinį kartą ji pabu čiuoti; kad lietuvė motina oku pantų ar tautos išgamų išvežta į tolimą Sibirą, išalkusi, drebė dama nuo šalčio ir baimės, šau kėsi Dievo pagelbos; kad lie tuvė motina, likusi Lietuvoje, okupantų paženinta ir išjuok ta, — verkdama laukia Lietu vai laisvės, o tuo pat laukia ir savo vaikų, grįžtančių iš laisvo jo pasaulio. Bet kaip jai būtų ir vėl skaudu, jeigu su sugrįžusių vaikų vaikais nesusikalbėtų lie tuviškai.

G.

NIAGAROS PUSIASALIS

ROMUVĖNŲ SUSIRINKIMAS

Niagaros pusiasalio L. S. „Ramovė“ skyriaus visuotinis narių susirinkimas įvyko ba landžio 29 d. Port Colborne, Ont., pas ramovės narį p. Rad vilą. Susirinkimo dalyviai ma loniai buvo priimti pas įsigyve nusį Kanadoje mūsų visų ger biamą, Lietuvos nepriklausomy bės kovotoją.

Reikia pastebėti, kad p. p. Radvilai jau apie 20 m. kai gy vena Kanadoje, bet naujiems ateiviams daugely atvejų yra malonus ir tvirtas ramstis. Ne vien tiktai gražiais žodžiais, bet ir materialiai padeda, kaip ats kiriems asmenims, taip pat ir organizacijoms, prie kurių pri sideda aktyviai. Dėka vien jų darbštumo, malonu mums, mūsų pasididžiavimui, matyti juos Queen's Hotelio 19 Nick el St., Port Colborne, Ont., Ca nada, savininkais, girdėti ne vien tiktai lietuvių tarpe, bet ir kitataučių, taip gražiai atsi liepiant apie lieuvius. Pp. Rad vilai tikrai pavyzdingai ir gra žiai sugeba vesti gyvenimą Ka nados padangėje.

Viršminėtame susirinkime buvopatvirtintasvėliavosįsigiji mo reikalas, išrinkta nauja val

St. CATHARINES, Ont.

ŠAUKIAMAS VISUOTINIS KLB APYLINKĖS SUSIRINKIMAS.

1956 m. gegužės 27 d., 11 v. ryto, tuoj po pamaldų Lyceum salėje, 56 Church St., yra šau kiamas KLB St. Catharines apylinkės lietuvių visuotinis su sirinkimas. Bus diskutuojama aktualūs mūsų bendruomeninio gyvenimo reikalai. Todėl kvie čiame visus St. Catharines ir apylinkės lietuvius dalyvauti.

Apylinkės Valdyba.

MAMERTAS MAČIUKAS

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ

SIUVĖJAS

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. ZOTIQUE ST. E., MONTREAL.

TELEFONAS: CR 0051.

NAUJAI PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO LAIDAI RENKAMOS INFORMACIJOS.

Kada prieš ketveris metus bu vo ruošiama pirmoji „Pasaulio Lietuvių Žinyno“ laida, daug kas neįsivaizdavo tokio leidinio apimties ir reikalingumo. Da bar tokio leidinio reikalingumu niekas neabejoja. Šiais metais New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų vadovybė yra nutarusi vėl remti naujosios P. L. Žiny no laidos išleidimą, kurią dabar intensyviai ruošia A. Simutis.

Svarbiausi šios laidos patobu linimai: ji bus lietuviškai ir an gliškai ir prie to bus platokas angliškas skyrius apie lietuvių tautą, Lietuvos istoriją, kultū rą, meną, literatūrą, boševikų okupaciją, išsilaisvinimo pas tangas, plius išsamus literatū ros sąrašas kitom kalbom apie Lietuvą.

Žinynas bus naudingas tiek lietuviams visuomenininkams, tiek šiaip sau po Ameriką ar pa saulį keliaujantiems lietuviams. Kiek yra lietuvių, kurie vykda mi kur, norėtų apsistoti lietu vių laikomuose viešbučiuose, aplankyti lietuvių klubus, veikė jus, bet to negali padaryti tik todėl, kad neturi adresų.

Prie viso to šioji Žinyno lai da bus patobulinta ir ta pras me, kad be kultūrininkų joje bus dar ir profesionalų sąrašai, būtent, advokatų, juristų, medi cinos gydytojų, dantų gydyto jų ir tt.

Norima, jei tą būtų galima pasiekti, juos visus surašyti į Žinyną.

Redaktorius vienas negalės užsimoto darbo pilnai įvykdyti, jei jam neateis į talką kultūri ninkai, visuomenės veikėjai, profesionalai ir biznieriai. Dau geliui, kurių adresus turėjome, išsiuntinėti laiškai su anketo mis, į kurias vieni tuojau atsi liepė, o kiti atsiliepimus vilki na. Daug prisidėtų prie Žinyno išleidimo palengvinimo, jei ga vusieji laiškus tuojau atsiliep tų, o negavusieji patys praneš tų savo adresus.

Kviečiu kultūrininkus, profe sionalus ir biznierius prisidėti prie to, kad Žinynas išeitų kiek galima pilnesnis. Žinias siųsti redaktoriaus adresu: Mr. A. Si mutis, 41 W. 82 Street, New York 24, N. Y.

Juozas Ginkus
N. Y. Liet. Prek. Rūmų Pirm.

AMERIKOS PARAMA SOVIETAMS

Vokiečių žurnalas „Ost-Euro pa“ paskelbė smulkius duome nis, kiek amerikiečiai Antrojo karo metu yra suteikę paramos Sovietams. Toji parama nuo 1945.IX.20. apima iš viso 17. 499.861 tonų įvairios karo me džiagos. Jos 2,5 proc. buvo pri statyta į šiaurės Ledjūrio uos tus Sibire, 3,9 proc. — Juodo sios jūros uostus, 47,1 proc. — rytų Sibiro uostus, 22,7 proc. — šiaurės Rusijos uostus ir 23,8 proc. — Persų įlankos uos tus. Per Persiją Sovietams bu vo pristatoma beveik išimtinai tiktai karinė medžiaga, tarp ku rios labai žymią vietą užėmė amerikiečių kariniai sunkveži miai. Pristatydami medžiagą iš amerikiečių uostų į Persų įlan kos uostus, amerikiečių laivai turėdavo nuplaukti apie 25.000 km. todėl jų transportiniai lai vai tam reikalui galėdavo būti

(Skelbimas)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Lietuvių bendrovė **OVER SEAS CARGO CO.**, atstovau jantį didelę anglų firmą **HAS KOBA Ltd.**, Londone, siunčia į LIETUVĄ ir kitus kraštus siuntinius su vilnonėmis me džiagomis, maistu, avalyne, vai stais ir kit. **100% garantija — pilnas draudimas.** Visus reika lingus mokesčius sumoka siun tėjas, gavėjui mokėti nieko ne reikia. Siuntiniai siunčiami iš Londono Anglijos, tad **labai greitas pristatymas.**

Prašykite mus į LIETUVĄ siunčiamų gėrybių sąrašų:

Overseas Cargo Company
4426 S. Rockwell St.,
Chicago 32, Ill.
Tel.: YArds 7-4337

panaudoti daugiausia tris kar tus per metus. Jiems amerikie čiai yra pristatę 409.526 sunk vežimius, kurie sudaro dviejų metų ir 7 mėnesių Sovietų tai kos meto sunkvežimių gamybą. Patys amerikiečiai tuo būdu so vietams atidavė daugiau kaip septynių su puse mėnesio visų amerikiečių sunkvežimių pro dukcijos didžiausiais jų produk cijos metais — 1943. Keliams per Persiją pagerinti ir reikalin gai karo medžiagai pristatyti Vakarų Santarvininkai išleido apie 100 mil. dolerių; 61 mil. kelių statybai išleido JAV, o 36 mil. D. Britanija. Karo medžia ga buvo gabenama per Persiją maždaug 6.000 karinių sunkve žimių.

■ Viename žvėryne tame pačia me narve buvo auginami jau nas šuo ir jaunas tigras. Jie dra uge augo, drauge ėsdavo, drau ge žaizdavo ir drauge miegoda vo santaikoje, lyg jie būtų bu vę vienų tėvų. Kadangi šuo pra džioje buvo didesnis negu tig ras, jis pasistatė valdovų ir vai dovu ne tik žaidimuose, bet ir visuose kituose nuotykiuose. Bet, laikui bėgant, tigras, žino ma, pralenkė šunį ir didumu ir tvirtumu, bet jis neišaugo iš sa vai tam reikalui galėdavo būti vo papratimo leisti save valdyti.

DOVANŲ SIUSTINIAI Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ IR KITUS UŽIMTUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir kt. informacijų pas

Montrealio atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia davanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1176 SHERBROOKE ST. W — — — Tel.: BElair 4860

Montreal 2, P. Q., Canada.

A. J. Norkeliūnas

(COMMISSIONER OF THE SUPERIOR COURT)

ĮVAIRIAUSI DRAUDIMAI

NAMAMS PASKOLOS

PATVIRTINTI VERTIMAI

GREITAS IR SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

per

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

Tel. RA 7-3120

6605 - 35 Ave., Rosemount, MONTREAL 36

Detecto T. V. & Radio Service Reg'd.

3994 WELLINGTON ST., VERDUN TR 7798.

Sav. A. NIAURA ir A. PILYPAITIS.

Vokiški „Grundig“ radio aparatai, patefonai, plokštelės. Taip pat per mus galite pirkti televizijos aparatus, šaldytuvus, skalbimo mašinas ir kitus elektrinius reikmenis su nuolaida.

SALIONAS DIVA MODE

SUKNELĖS VISOKIOMS PROGOMS.

4922 Sherbrooke St. W., Montreal. Tel. WA 8219.

Namų: A. Ratavičienė PO 6-0984, M. Stankaitytė HE 7256

TAUPYK, SKOLINKIS

savo kredito kooperatyve

„LITAS“

Santaupos pilnai apdraustos Paskolos lengvai ir greitai duodamos betkokiam geram tikslui.

Ved. D. Jurkus, He 4280.

„Litas“ veikia sekmadieniais 11—1 val. A. V. par. salėje Banko kambary.

Pirm. A. Norkeliūnas ..... RA 7-3120

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SĄŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

3910 St. ZOTIQUE St., E.

RAymond 1-6005.

Kreiptis po 6 val. vakaro šeštadieniais—visą dieną.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įv. durys, langai, virtuvėms kabitai ir kiti įv. medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

yra tos srities specialistai su 20 metų praktika Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Tel.: HU 8—0162.

COLONIAL TURKISH BATHS

VIENINTELĖ VANTOS IR KIBIRO SISTEMOS PIRTIS MONTREALYJE

Viskas tik už $ 1.10

Mūsų gydymo specialybė: reumatas, lumbago ir artritis. Naudinga svorio mažinimui.

Masažo ekspertai Jūsų patarnavimui.

Atdara kasdien nuo 2 P. M. iki 5 A. M.

MOTERŲ DIENA: telef.:

kas antradienį nuo 2pm iki 11 pm. PL 0094

Masažistės Jūsų patarnavimui.

Susitarimas iš anksto nereikalingas.

3963 COLONIAL AVE., MONTREAL.

(2 g. į rytus nuo St. Laurent Bl.)

LONDON, Ont.

DIDELIS GINČAS ŠVIETIMO KLAUSIMU

Londono Miesto Švietimo valdyba (Board of Education) nuo rudens yra pasiryžusi vidurinėse mokyklose (secondary schools) įvesti atskiras klases pažangiems mokiniams ir atskirus „lėtesnio galvojimo" mokinių klases bei taip pat atskiras klases „vidutiniukams". Švietimo Valdyba yra nuomonės, kad toks mokinių išrūšiavimas atneštų keliariopos naudos: pažangesniųjų klasė nebūtų stabdoma vidutiniokų ar lėtesnio galvojimo mokinių, o pastariesiems nereikėtų nuolat vytis ir temptis, kad suspėjus kursą išeiti su pažangesniais.

Tačiau toks švietimo planas daug kam nepatiko. Jis dauge liui tėvų ir mokinių yra nepalankus dar ir todėl, kad lanką vidutiniokų ar lėto galvojimo klases, jaustųsi pažeminti. Daugelis tėvų savo laiškuose į „Free Press" nurodo, kad Švietimo Valdyba tokiai determinacijai neturinti jurisdikcijos.

Advokatas W. R. Bucher teisme iškėlė bylą ir prašė teismo tokį Švietimo Valdybos nutarimą, kaip skundėjas pažymi, padarytą labai paskubomis, nepriėmus pažinti ir leisti jo vykdyti. Teismas jau prieš kelias dienas tuo reikalu posėdį turėjęs, bet byla liko atidėta.

Žinoma, šis didelių ginčų sukėlęs klausimas, turi gana daug šalininkų ir pirtarėjų, bet daugumas puolėjų tvirtina, kad pasitempti reikėtų mokytojams. Mokytojai, girdi dėstomuosius dalykus turėtų perduoti taip, kad visi galėtų vienodai suprasti ir tuo persiimti. Mokytojams, girdi, reiktų truputį daugiau pasiruošti ir būti klasėse aktyvesniais, o ne vien pasyviais stebėtojais, kai viskas čia Kanadoje paremta vien savarankišku mokymo metodu.

Gegužės 7 d. teismas padarė tokį galutinį sprendimą:

Švietimo valdyba gali, pradedant IX klase, steigti atskiras gabiems, vidutiniems ir lėto gal vojimo mokiniams lankyti tokias klases. Tačiau ir mokiniai gali tik patys pasirinkti klasę nustatytam kursui išeiti.

Atrodo, kad sprendimas bus patenkinęs visus ir nuo rudens bus atidarytos klasės, atsižiūrint į mokinių pajėgumą, žinoma, jei atsiras kiekvienai klasei reikiamas skaičius savanorių.

L. E-tas.

Port Arthur ir Fort William, Ont.

MŪSŲ GYVENIMAS IR VEIKLA

Gegužės 5 d. Prosvita salėj, Fort William, įvyko Motinos Dienos minėjimas.

Atidarymo žodį, pritaikytą šiai dienai, iškeliant Motinos didžiuosius nuopelnus, pasakė apylinkės pirmininkė Dr. E. Jasevičiūtė.

Mirusios ir kenčiančios Sibire ir k. Motinos pagerbtos susikaupimo momentu. P. Bružaitė buvo paprašyta papuošti raudonomis rožėmis čia minėjime dalyvavusias Motinas. Joms palinkėta ilgiausių ir laimingiausių metų.

Dėkingumas Motinai ir jos globa senatvėje paremiant gyvenimo faktais, nuoširdžiai ir gražiai kalbėjo Vyt. Semaška. Meninę dalį išpildė jaunuomenė. Gražiai skambino pianinu Liudvika Sasnauskaitė ir Valė Jonaitytė su Edna Sasnauskaite duetą. Puikiai deklamavo Kristina Kaminskaitė, G. Kaminskas ir Jūra Mitalaitė. Ji ir gražaii skambino pianinu. Janasis Jokubauskas gražiai dainavo solo.

Vakaro programą gražiai vedė p. Henrikas Poškus.

Po to sekė pobūvis, paruoštas darbščiųjų ponių: A. Jonaitienės, A. Druktenienės, P. Bružienės, A. Kaminskienės ir Jokubauskienės. P. Kajutis gerai sutvarkė garsiakalbius. Leo Druktenis suorganizavo puikią plokštelių muizką. Protarpiais griežė akordeonu italas.

Fantus išplatino, kaip ir visuomet, p. Jonaitytė. Traukimą vedė H. Poškus su p. Jonaityte. Prie įėjimo buvo Leo Druktenis ir Petras Bačinskas.

Daugiausia pokiliui dirbo A. Jonaitis talkininkaujant P. Kaučiui. Minėjime dalyvavo nemažas skaičius miškuose dirbančiųjų. Jų tarpe buvo atsilankęs didelis talkininkas apylinkei Vyt. Radauskas, p. Danenas, kirtėjų bosas, ankstyvesnės kartos ateivis Albertes Vaitiekūnas ir k. Parengimas praėjo gana jaukioj nuotaikoj. Pelnas 70 dol. ir 10 ct.

Rengėjams už jų pasiaukojimo darbą ir dalyviams už atsilankymą ir tuo parėmimą Motinos Dienos minėjimo nuoširdžiai dėkojame.

LIETUVIAI PRADEDA STEIGTI SAVO DARBO ĮSTAIGAS.

Neseniai pradejo savarankiškai dirbti K. Kaminskas, Charles Plumbing & Heating Co 2230 Begin St., Fort William. Daug metų ir ligi šiam laikui jis dirbo pas vietinį kanadietį Anderson. K. Kaminskas turi jau didelį patyrimą savo darbe ir išlaikė visus reikiamus egzaminus.

Tik ką pasiskelbus laikraštyje gimusios skautės. Kai kurios iš jų silpnai kalbėjo lietuviškai, tačiau dabar jos visos gražiai įsiliejo į bendrą lietuvių skautų veiklą.

Žavu, kad mūsų skautės, ženklamos savo 4-jo įstato keliu— „Skautė draugė savo artimui ir sesuo kitai skautei", kartu taip puikiai atlieka pavergtosios Tėvynės garsinimo darbą.

POSVETIMU DANGUM

Veda sktn. inž. J. Bulota.

EGZ. SKAUTŲ ASOC. TARYBOS

sekretoriato biuleteniu Nr. 5 pranešama, kad gegužės 30 d. New Yorke Free Baltic House patalpose bus visuotinis šios Tarybos suvažiavimas, kurią me dalyvaus ir tremtinių skautų seserijų atstovės. Lietuvai tes šiame suvažiavime atstovaus skautininkės E. Putvytė, L. Čepienė ir V. Čečetienė.

ESAT sekretoriatas paprašė visus tremt. skautų sąjūdžius artimiausiu laiku pranešti savo organizacijų statistinius duomenis, kad tuo pačiu galima būtų paremti savo reikalus tarptautinėse skautų institucijose.

Latvių skaučių vadovė sktn. Laufers Los Angeles mieste susitiko su Mrs. Means, kuri yra pasaulio skaučių komiteto pirmininkė. Buvo aptartas pareiškimo siuntimas Pasaulio Skautų Konferencijai 1957 m. Brazilijoje. Kaip matome ir tremtinių skaučių seserijos rūpinasi savo teisių atgavimu.

„BALTIJOS" SKAUČIŲ TUNTO BOSTONE

„Birutės" draugovės skautės dalyvavo JAV skaučių įkūrėjos Juliette G. Low minėjime. Šventės tema buvo Amerikos istorinių atžvilgiu būdingų apygardų pavaizdavimas. Tokių buvo 13, kurias vaizdavo paskiri skaučių vienetai. Temos įvairavo nuo pirmųjų ateivių išlipimo šiame krante iki New Yorko dangoraižių. Lietuvaitėms tekusi dėkinga stovyklos tema. Per trumpą laiką jos scenoje sutikė „gyvus" medžius (net „poison ivy"), palapinę, indaują, laužą.

Bostono „Baltijos" tunto skautės jau kelinti metai originaliai pasirodo tokiose vietos skaučių šventėse. Jos entuziastingai šio krašto dukrų buvo priimtos su mūsų tautiniais šokiais, liaudies dainomis, net ir vilniškė „Kaziuko Mugė" buvusi pavaizduota. Jos savo misiją žavėtinai atlieka. Ne kartą jos sulaukė staigmenos, kad iš kitataučių tarpo pas jas ateidavo mergaitės ir jų motinos ir su pasididžiavimu prisistatydavo esančios lietuvaitės.

„Birutės" dr-vėje yra 5 JAV

KURIAMOS ŠEIMOS

Juozas Špakauskas vedė Hanna Gobel. Gražus vestuvių pokilis įvyko Fleming patalpose. Povestuvinės kelionės jie buvo išvykę į Niagarą ir Torontą. Priešvestuvinį „shower" suruošė vyr. pajaunys Henrikas Poškus ponų Kaminskų bute. Jaunesniems įteikta gražių divanų, palinkėta laimingo ir gražaus gyvenimo.

Mrs. Gillespie suruošė „trusto tea" p. Spakauskienei, pakvietusi lietuves ir angles.

YRA IR MIRČIŲ

Pastaruoju laiku aplankė šią apylinkę kelios staigios mirtys:

Simonas, senos kartos ateivis, 51 m., atvykęs iš Kenoros į Port Arthur, mirė širdies liga.

A. Sergedas, 55 m., senos kartos ateivis, mirė širdiesr liga. Lietuvoje liko duktė ir sūnus.

Ūselis, 72 metų, apie 2 sav. gydęsis ligoninėj, mirė po operacijos. Sirgo vėžio liga. Jis paliko apie 3.000 dol. banke ir 3000 dol. vertės nuosavybę užrašęs tai vienam lietuviui. Nebuvo liudininkų parašų, todėl visą jo turtą paėmė valdžia.

P. Vyt. Siemaška tik ką gavo žinių apie motinos mirtį Lietuvoje. P. p. Siemaškus nuoširdžiai užjaučiame.

E. J.

WELLAND, Ont.

ŠAUKIAMAS VISUOTINIS APYLINKĖS SUSIRINKIMAS.

Birželio 3 d., 10.30 val., įvyksta K. L. Bendruomenės Wellando apylinkės susirinkimas. Maloniai kviečiame visus tauti tiečius iš Niagar Falls, Wellando ir Port Colborne skaitlingai dalyvauti. Savo dalyvavimu moraliai paremsime išrinktus vykdomuosius organus. Nebūkime mūsų tautiniams reikalams abejingi ir parodykime daugiau pastangų išlaikyti šių kolonijų organizuotumą. Kiekvieno bendruomenės nario aktyvus dalyvavimas savo bendruomenės veikloje parodo jo pareigos supratimą savo tautai, visuomeniškumą ir kultūrinę pažangą. Tik laukiniai ir mažos kultūros tautos menkai organizuotos, dėl ko, dažniausiai yra valdomos svetimųjų.

Susirinkimo dienotvarkė iš siuntinėta visiems bendruomenės nariams asmeniškai. Susirinkimas įvyks Wellande, Hellems Ave. Knights of Columbus salėje (ten, kur visuomet vyksta Wellando lietuviams pamaldos).

Wellando Apylingės Valdyba.

ATLANTO PAKRAŠČIO LIETUVAITĖS SKAUTĖS

birželio 9 d. Devenių ūkyje prie Waterbury, Conn. ruošia didžiulį konkursinį laužą. Skautės kviečia LSB 1-jo rajono visų vietovių skautus aktyviai dalyvauti šiame lauže. Laužą pravės sktn. Vilius Bražėnas.

— Kanados Rajono Vadevos pristatymu Hamiltono tunto tuntininku, vietoje pasitraukusio vyr. skltn. E. Mickūno, yra patvirtintas psktn. J. Trečiokas.

Klarnetistas McKay per CBC televiziją pasirodo kas savaitę su savo būriu.

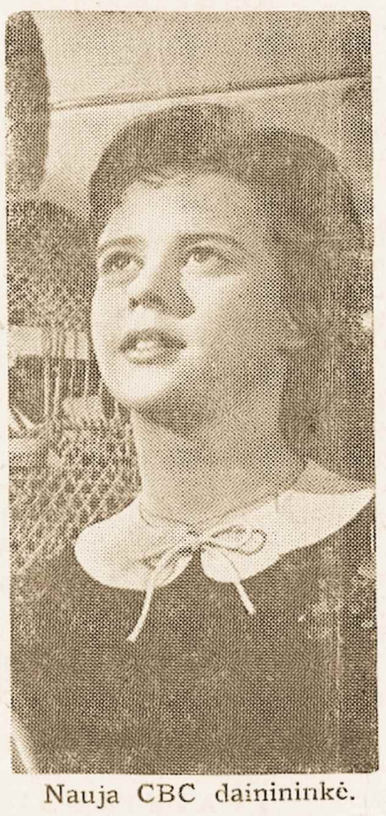

Nauja CBC dainininkė.

PATARNAVIMAS YRA MANO PAREIGA

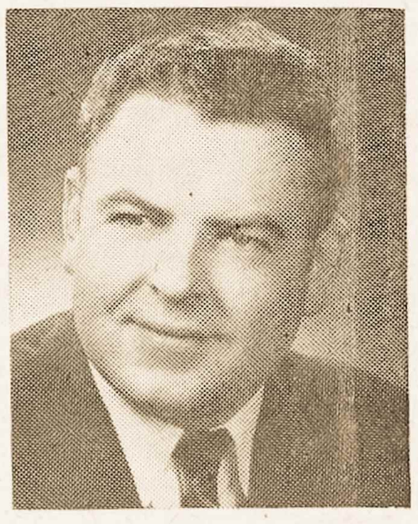

J. G. SKAISTYS.

Ar apdraustos sumos paliki mas paskirstytas pagal šiandieninį Tamstos pageidavimą? Ar draudimo suma būtų išmokama pagal šeimos pasirinkimą? Ar Tamstos apsidraudimo sutartis (Policy) yra apribota nuo privačių skolininkų (Credit proof)? Atsakymą į šiuos klausimus Tamsta gausite pasiuntę šį kuponą

J. G. SKAISTYS
The Manufacturers Life
627 E. Main St., Hamilton

Aš norėčiau gauti daugiau informacijų augščiau minetais klausimais.

Pavardė .....
Adresas .....
..... 324-55

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

Tel. TR. 1135

SPECIALIAI NUPIGINTA RŪBŲ VALYMO KAINA.

Kostiumas	0,95
Paltas (lengvas)	0.95
Suknelė	0.90
Skrybėlė	0.85

ir t. t., ir t. t.

Paimam iš namų ir pristatome į visas Montrealio miesto dalis. Darbą atliekame sąžiningai.
Lietuviai sav.: J.Matulaitis, J. Kriaučeliūnas, A.Majauskas.
TEL. TR 1135 — 2836 ALLARD ST.—MONTREAL.

J. F. WILSON
Laidotuvių Direktorius
5531 Verdun Ave, VERDUN TR 6331

Adamonis ir Budriūnas
„DISTRICT ESTATE BROKERS"
Namai pardavimui: — Įvairiose Montrealio dalyse.
Paskolos: 5½% užbaigtiems namams ir statybos eigoje.
Žemė pardavimui: — Pavieni lotai ir didesni plotai
Ūkiai pardavimui: — Montrealio apylinkėje.
Draudimas: — pastatams ir kit. objektams nuo nelaimingų atsitikimų.
Pirmosios Montrealy lietuvių Real Estate tikslas — Jums padėti!
Agentai:
D. N. Baltrukonis VI 7634 F. Yasutis LA 2-7879
R. Quellette-paskolų reikalams RA 7-3369
A. Markevičius OR 1-9816 J. Skučas RA 2-6152
Įstaiga: 177 Sherbrooke St. W. Telefonas — PL 8501.
Darbo laikas: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.
A. Budriūnas RA 7-2690.

BELLAZZI - LAMY, INC
TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

HE 0211
HE 0311
Offine: 727 Argyle
VERDUN
VERDUN COAL Reg'd.
Gerard Viau, sav.
ANGLYS — MALKOS — KURO ALYVA

Lietuviška moterų kirpykla
DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPALAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.
Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ B. M. Dodon).
2544 CENTRE St., Montreal. FItzroy 3292

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS
D. E. BELANGER & SONS
15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE
GARANTUOTAS DARBAS.
259—3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

Sta-Nu DE LUXE DRY CLEANERS
143—8th AVENUE, LACHINE
ME7-6727
Lietuviams nuolaida.
Sav.: P. RUTKAUSKAS.

LIŪDESIO VALANDOJE
KREIPKITĖS PAS
Laidotuvių Direktorių
C. Halpin Funeral Home Reg'd.
KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE
4500 VERDUN Ave., Verdun. — — Tel. YO 3440.

HAMILTON

HAMILTONO V. A. V.

parapijos skolų padengimo

vajui pilnai ar dalinai aukojo šie: 30 dol. Steigvilas A.; 24 dol. Burdinavičiai S. V.; 25 dol. Melnikas G.; po 22 dol. Meškauskas K., Balsys A., Pulianauskas L., Petrūnas J., Trečiokas J., Zubas P., Obcarskas A., Milašius B., Tribinevičius L., Mileris K., Lengnikas E., Kezys V., Matulaitienė A., Blekys A.; po 16 dol. Latuskas P.; po 12 dol. Kudabas E., Radzevičienė P., Babeckas V., Jazbučiai; po 10 dol. Skripkutė A.; po 11 [illegible]. Ryckienė T.; po 7 dol. [illegible]itonis P.; po 5 dol. Kybartas A.

Visiems aukojusiems nuoširdus ačiū! **Komitetas.**

EVANGELIKŲ PAMALDOS

Hamiltoniškiams ir Torontiškiams kartu šv. Trejybės sekmadienį, gegužės 27 d., 11 val. pr. p., įvyks Liuterionių Vasarinėje Stovykloje Edgewood, Eden Mills. Smulkmenos Toronto kronikoj.

Kun. dr. M. Kavolis.

Europos gydytojas
Dr. N. Skaab
Dantistas
3 Barnesdale Ave. S.
Hamilton, Ont. LI 4-6405.

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

yra labai mėgiamas savaitraštis Hamiltone. Skaitytojai sako, kad tas savaitraštis paduoda trumpai suglaustai kondensuotas žinias.

Norintieji „N. Lietuvą" naujai užsisakyti arba jos prenumeratą atnaujinti, maloniai yra prašomi kreiptis į „N. L." bendradarbį ir platintoją nauju adresu: Kl. Prielgauskas, 35 Bay St. S. Hamiltone, arba telefonu J. A. 9-94-01.

IV KANADOS LIETUVIŲ DIENA — KANADOS IR JAV LIETUVIŲ SUSIARTINIMO ŠVENTĖ

Šventės organizavimo darbai dideliais šuoliais eina pirmyn. Paskutiniu laiku lietuviams pa[illegible]nkus miesto burmistras M. Patrick pažadėjo rugsėjo 2-rą dieną praklamuoti miesto gyventojams kaipo Lietuvių Dieną, (proklamavimo rašto nuorašas gautas), o miesto taryba nutarė leisti prie pastatų, kur bus pagrindiniai šventės dalyvių susibūrimai, iškabinti lietuviškas trispalves vėlevas ir sveikinimo užrašus. Šventės išgarsinimui vietos kanadietiškoje visuomenėje daug pasitarnaus pažadėtas anglų kalba lietuviškas pusvalandis per CBE radijo stotį rugsėjo 1-mą dieną, nuo 2—2, 30 val. po pietų.

Šventėje pasižadėjo dalyvauti Kanados fed. valdžios sveikatos miniseris Patul Martin (Iš kilmingo Ako metu pasakys kalbą), Londono vysk. Cody, Windsoro burmistras M. Patrick, R. Mepham, Liet. L. K-to pirmininkas Vc. Sidzikauskas, vysk. V. Brizgys, kun. dr. M. Kavolis, LB JAV-bių pirm. Ct. Barzdukas, KLB Kr. V-bos pirm. B. Sakalauskas, kun. Sutkus ir kiti.

Komitetas dėkingas, kad į leidinį pasižadėję parašyti autoriai savo straipsnius jau mums siunčia. Visi jie turėtų straipsnius mums parušti iki birželio 1-mos, kai tuo tarpu Lietuvių B-nės Kanados centro organai, LB apylinkių valdybos, Tautos Fondo Atstovybė ir visos Kanadoje veikiančios organizacijos savo metinės veiklos apžvalgas su nuotraukomis nevėliau birželio 15-tos dienos. Leidinio viršelis paruošas grafiko P. Augiaus. Visais leidinio reikalais kreiptis: J. Urbonas, 1421 Pelissier St., Windsor, Ont.

Dailės parodai patalpos pažadėtos miesto galerijoje. Galerijos direktorius sutiko su komiteto nuomone, kad paroda veiktų bent dvi savaites. Paro dos reikalais kreiptis: P. Petrutis, 1119 Marion Ave., Windsar., Ont.

Šiuo kartu išreiškiame širdingą padėką, visiems, kurie mūsų balso išklausė ir šventės organizavimo darbuose talkino. Tikime talkos ir toliau iš visų lietuvių, nes šventės suorganizavimas, jos pasisekimas ir apvainikavimas yra visų mūsų bendras reikalas. Tat džiaugiamės išgirdę, kad pav., Montrealio lietuvių seimelio prezidiumas pats jau dabar organizuoja į šventę ekskursiją, ar toks mielas Britų Kolumbijos a-kės pirmininko Adv. J. Jusčio laiškas, žadantis visokeriopą talkininkavimą.

Vieningume išryškėja didieji mūsų tautiniai pasisekimai. Kanados ir JAV-bių lietuvių susiartinimo šventė kaip tik sėja vieningos lietuviškos dvasios mintį.

Šventei Ruošti Komitetas.

Afrikos vietovėje Shinyanga, specialiu Šv. Tėvo leidimu, buvo atlaikytos šv. Mišios Kisakuma kalba. Jos buvo laikomos tėvui Peyton pravedant religinį susibūrimą. Tame religiniame susibūrime dalyvavo 15.000 Afrikos katalikų.

DR. M. ANYSAS

A. A. MAŽOSIOS LIETUVOS PATRIARCHUI MARTYNUI JANKUI PAMINĖTI.

Š. m. gegužės 23 d. sueina lygiai dešimt metų nuo Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus mirties, kuri II pasaulinio karo išsivystymo pasėkmė je įvyko toli nuo patriarcho krašto, būtent tolimoje vakarų Vokietijoje, prie Baltijos jūros vakarinio kranto.

Neturiu tikslo šitame trumpame straipsnelyje duoti visą nabašninko aprašymą ir jo nuveiktų darbų apyskaitą. Jeigu norėtume tą aprašinėti, išeitų didelis tomas, nes patriarchas, nors ir nebuvo akademiškai išmokslintas, vis dėlto savo paties išsilavinimu, laiko dvasios supratimu, nepaprasta energija ir optimizmu, uždėjo savo antspaudą vakarinės Lietuvos dalies politiniame išsivystyme prieš ir po pirmojo pasaulinio karo.

Mes atsimename papasakojimų, kad patriarcho tėvui Bitėnų kaimo žydelis patarė siųsti savo sūnų į mokslus, kadangi vaikinas esąs labai gabus. Tai tėvas jam atsakęs: „Kas iš to mokslo, apsuks vaikui galvą ir gana." Žydelis Abromas jam atsakęs: „Oi ,dėlko tavo vaikui galvą apsuks, o gal jis kitiems galvas apsuks". Iš šitų sumetimų patriarchas, kaip ir daugelis kitų gabių lietuvinikų sūnų, liko be augšto mokslo, nors ir buvo galimybė jo įsigyti. Bet ir be to nabašninkas įrašė savo vardą ilgesniems laikams neišdildomomis raidėmis į Mažosios ir visos Lietuvos nepriklausomybės laikų istoriją.

Iš ūkininkaičio, jau pačiose jaunystės dienose, išsivystė didelis veikėjas tautinėje dirvoje, kurio pėdsakai buvo jaučiami ligi paskutiniųjų dienų ir kuriuos norime vėl iškelti aikštėn, kad jie nebūtų taip greit užmiršti.

Nabašninkas išsimokslino raidžių rinkėjo amatą ir jau jaunose dienose nusipirko spaustuvėlę, kuri buvo tas didysis ginklas, su kuriuo jis kovojo prieš dviejų imperijų politinį barbarizmą, vakarouse ir rytuose. Juokingas tuomet atrodė anas vargingas spaustuvininkas, pasiryžęs kovoti su anais politiniais milžinais. Be tų laikų mišžinai sugriuvo jau pirmame pasauliniame kare, dalinai išsipildė jo troškimai, o galutinai subyrėjo Didžiojo Germanijos Reicho pasikėsinimai II pasauliniame kare, kurie privedė prie Rytų Vokietijos depopuliacijos ir likvidavimo 700 metų su viršum kolonizacijos darbo.

Nors patriarchas beveik visą savo amžių buvo gyvenęs Mažoje Lietuvoje, daugiausiai savo numylėtuose Bitėnuose, žiaurusis II pasaulinis karas ir Hitlerio slaptoji policija nelei do jam likti krašte ir ten užbaigti savo dienas. Šitie įvykiai išbloškė jį iš savo krašto: turėjo, karo varomas, perkeliauti visą Vokietiją, kol galiausiai atsidūrė Schleswig - Holsteine, prie Šiaurės jūros kranto, Husumo mieste.

Čia sirguliuodamas buvo perkeltas į Flensburgą, prie Baltijos jūros vakarinio kranto, kur 1946 m. geg. m. 23 d. visiems amžiams užemrkė akis.

Flensburgo kapinėse, miesto viduryje, atkalnėje, Mažosios Lietuvos patriarchas rado savo paskutinę poilsio vietą. Ten, kur ilsisi jo kūnas, matomas nedidelis baltas akmeninis paminklas su užrašu:

A. A.
Mažosios Lietuvos patriarchas
Martynas Jankus.

Karo sunaikintas liko Jankų ūkis Bitėnuose. Sunaikinti net atsiminimai. Bitėnuose buvo likę daug raštų ir didelė dalis knygyno. Dalis išvežtųjų knygų žuvo pakelyje, Rastenburge ir Kolberge, nuo fronto bėgant.

Ir Jankaus šeima pasaulyje išsklaidyta. Jo sūnus Martynas mirė Vokietijoje. Kiti išsklaidyti po visą pasaulį. Dalis atsidūrė Australijoje. Jo dukterys, Elzė ir Edė, su broliu Kristupu, apsigyveno Toronte, Kanadoje, kur kiekvienam reikia užsidirbti kasdieninską duoną. Artėjant senatvei ir apsilanaknt ligoms, ir tas klausimas darosi aktualus. Po ilgos ligos žiemos metu, duktė Elzė šiomis dienomis vėl atsidūrė ligoninėje dėl tulžies akmenų.

Mes visi, pažįstantieji patriarchą ir jo šeimą, linkime jai greito pasveikimo ir turėtume įsipareigoti, jeigu bus reikalo, jai medžiagiškai pagelbėti.

KAVA DIDINA KRAUJO SPAUDIMĄ

Buvo tirtas kavos veikimas į 110 suaugusiųjų ir vaikų. Nustatyta, kad kiekvieno asmens sistolinis kraujo spaudimas padidėjo mažiausia 10 mm, o diastolinis 5 mm. Aišku, kad šio reiškinio kaltininkas yra kofeinas. Kiekvienam asmeniui buvo duota išgerti trys puodukai kavos. Pirmame ir trečiame puoduke būta tik kofeino likučių, o antrame — tikra kava. Kraujo spaudimo pasikeitimai įvyko tik po antrojo puoduko.

Dar nuostabesnių pasiekta rezultatų, kai tie patys bandymai buvo atlikti su asmenimis, sergančiais inkstais. Bright'o ligos septyniais atvejais kraujo spaudimas padidėjo nuo 30 iki 50 mm. Vaiko, sergančio cukrine liga, kraujo spaudimas padėjo nuo 100 iki 210.

MARGIS VAISTINĖ

408 RONCESVALLES Ave., TORONTO' Ont.

(kampas Howard Park Ave.)

Nuomoju vaikų svarstykles — $ 1.00 mėnesiui.
Metamorfoza kremas šlakams — $ 1.35 už 4 uncijas.
Trejos devynerios — $ 1.50 dėžutė.
Kosmetika: Tussy — Du Barry — Chanel — Yardley.

SKUBIAI PAIMAME RECEPTUS IŠ NAMŲ

IR PRISTATOME VAISTUS VELTUI.

PRIIMAME UŽSAKYMAI IR PAŠTU SU NEMOKAMU PRISTATYMU Į VISAS KANADOS VIETOVES.

SKUBIAM PRISTATYMUI Į NAMUS

telef. LE. 5-1944

Jonas V. MARGIS, Phm. B.

PAJIEŠKOJIMAI

— **K. Žilvitis,** (adresas: 31 Fairholt St., N., Hamilton, Ont.) ieško Petronėlės Kučinskienės, dukters Mato, seniau atvykusios į Kanadą.

— Giminės iš Lietuvos prašo atsiliepti šiuos asmenis: **Dobrovolskienė Uršulė,** Jono, kilusi iš Dabužių ir ištekėjusi už Dobrovolskio Karolio, Amerikoje gyvenanti apie 30 metų; **Vildžiūnaitė Marijona,** Adomo, ištekėjusi už Biliūno iš Niūronių km., Anykščių vlsč., Amerikoje apsigyveno apie 1914 mt.; **Gražys Silva,** gyvenantis Čikagoje apie 6 metus, kilęs iš Anykščių; buvęs teisėjas **Šlenys** iš Anykščių, dabar gyv. Čikagoje; Vilnonytė Ona, iš Anykščių miesto; **Jonušienė Gaida,** iš Anykščių, gyv. Detroite; **Jakniūnaitė Bronė** (Vedeckienė) ir Jakniūnaitė Aldona, kilusios iš Anykščių; **Gudelis Albertas** ir **Pranas,** kilę iš Anykščių, dabar gyvenantieji Hamiltone, Ont., — visi rašykite šiuo adresu: Miškinis Bronius, 1683 Banker Ave., Niagara F., Ont., Canada.

Don Fairbarn

kasdien turi perskaityti 350 savaitraščių, nes jis kasdien turi paruošti CBC radijo transliacijoms žinias vadinamas „Kaimyninės žinios"—„Neighborly News". Spėjama, kad p. Fairbarn yra asmuo tiktai toks vienas Kanadoje, kuris kasdien persakito ir peržiūri tiek daug laikraščių. Čia jį matome ant krūvos jau prskaitytų laikraščių, iš kurių jis išsirašo įdomiausias ir svarbiausias žinias.

PADEKOS

K. L. B. Montrealio Apylinkės Šalpos Komisijos vardu nuoširdžiai dėkoju Kanados Lietuvių Studentų Sgos Montrealio Skyriui už auką sumoje 50 dol., kuri skiriama Vasario 16 d. gimnazijai.

Ši student-ų auka tebūna pavyzdžiu kitoms Montrealio lietuvių organizacijoms.

J. Kęsgalienė,
Komisijos iždininkė.

* * *

K. L. B. Montrealio Apylinkės Šalpos Komisija, baigdama šių metų savo darbą, nuoširdžiai dėkoja visai Montrealio lietuvių visuomenei taip gausiai parėmusiai Komisijos darbą aukojusiai savo sunkiai užtirbtus pinigus neturtingųjų toutiečių šalpai. Jei liko aukotojų, kuriems nepadėkota atskiruose sąrašuose, atsiprašome ir dėkojame visiems.

Šis mūsų darbas būtų sunkiai įmanomas jei ne pagalba atskirų asmenų ir organizacijų, kurie šiam kilniam darbui aukavo savo brangų poilsio laiką beldimuisi į kiekvienas duris, palengvinimui mūsų tautiečių sunkios materialinės būklės, nes to jie yra tikrai reikalingi ir šios aukos tikrai neužmirš. Ši saujelė bičių - darbininkių sunešė tą medų, kuris pradžiugino ir nušluostė ne vieno našlaičio - senelio ašarą. Kiekvienas supranta, koks tai sunkus ir nedėkingas darbas, bet tik toks kilnus tikslas ir savo, kaip lietuvio pareigos supratimas, leido tai jiems įvykdyti. Štai tie mūsų talkininkai, kuriems ir priklauso nuoširdžiausia padėka: Klb. Tėvas J. Kubilius, SJ, J. Juodgudis, L. Kūr. Savanorių S-ga (rink. L. Balzaras), A. Peleckas, D. Mališkienė, S. Remeikaitė, P. Šimelaitis, K. Leipus, K. L. Tautinė S-ga (rink. K. Andruškevičius), V. Balsienė, J. Kęsgailienė, E. Laukošienė, J. Strėlienė, P. Povilaitis, E. Urbonaitė, A. Stankienė, V. Daugelavičienė, J. Valiulis, V. Janušauskas, V. Zinkevičius, I. Lukoševičienė, J. Adomonienė, p.. Vilčinskienė ir E. Vaičekauskienė.

K.L.B. Montrealio Ap. Šalpos Komisija.

GENERAL INSURANCE
AL. DUDA
Visų rūšių draudimas
WA 48539
SAVI PAS SAVUS!

W. A. LENCKI,
B. A., L. L. B.
TEISININKAS —
Advokatas—Notaras
100 Adelaide St. W.
Room 107
Telefonas EM 6-4182
Toronto.

Lietuviai advokatai
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Barristers, Selicitors, Notary Public.
Heyden Street
(netoli Bloor ir Yongle)
Toronto 5, Ont.
Tel.: Ofice WA 4-9501
Res.: BE 3-0978

VIENYBĖJE — GALYBĖ
TAUPYK
savo kredito koperatyve
„PARAMA"
Indėliai apdrausti. **Augštos palūkanos.**
Darbo valandos:
antradieniais 7 vv.—9 vv., penktadieniais 7 vv.—9 vv.,
šeštalieniais 2—4 val. pp.
Būstinė: Lietuvių Namai, 235 Ossington Ave., Toronto, Ont. LE 3-3027

NAUJA LIETUVIŠKA FIRMA TORONTE.
International Service Bureau
91 Roncesvalles Avenue, Toronto, Ontario.
LE 6-5613
Firmos įsteigėjas ir dabartinis direktorius
adv. A. LIŪDŽIUS.
Per šią firmą be teisinių ir notarinių patarnavimų, atliekami dar šie reikalai:
EMIGRACIJOS IR IMIGRACIJOS
(reikalai, iki vizų gavimo imamai), —
DOVANŲ SIUNTINIŲ UŽSAKYMAI Į LIETUVON
ir į kitus Europos kraštus tiesioginiai iš Anglijos (Londono)
su pilna siuntinių gavimo garantija. —
PINIGŲ PERSIUNTIMAS Į VISAS PASAULIO ŠALIS.
— KOMPENSACIJŲ IŠRŪPINIMAS
iš įvairių Draudimo B-vių ir
Workmen's Compensation Board. —
PASŲ IR KELIONĖS LIUDYMŲ IŠGAVIMAS. —
PILIETYBĖS REIKALAI. —
NOTARINIAI PATVIRTINTI VERTIMAI.
PATARIMAI NAMUS AR BET KURĮ KITĄ BIZNĮ PERKANT — DUODAMI NEMOKAMAI.

A. E. McKAGUE
Barrister and Solicitor
Advokatas ir Notaras
Tel. EM 4-1394, EM 4-1395
201 Northern Ontario Bldg.
330 Bay Street,
TORONTO 1, Ontario.

Lietuvio Advokato Įstaiga
VICTOR D. ALKSNIS
Advokatas-Notaras
62 Richmond St. West
Room 503
(kampas Bay & Richmond)
TORONTO, ONTARIO
Telefonai
Įstaigos EM 2-2585 Namų ST 8-5088

Įst. LE 4-7549. Nm. RO 2-9138
M. D. MORTON,
B. A., LL. B.
ADVOKATAS
(Barrister. Solicitor, Etc.)
1052 A Bloor St. W. Toronto.

MONTREAL

SKELBIMAS MONREALIO LIETUVIŲ SEIMELIO NARIAMS

Gegužės 2 7d. tuoj po pamaldų, 12 val. 10 min., A. V. parapijos salėje kviečiamas Montrealio Lietuvių Seimelio plenumo posėdis šiai dienotvarkei apsvarstyti:

1. Posėdžio atidarymas,
2. Seimelio posėdžio prezidiumo rinkimai,
3. Priešpaskutinio ir paskutinio Seimelio plenumo posėdžių protokolų skaitymas,
4. Prezidiumo pirm. pranešimas: kokiame stovyje perimtos pareigos iš senojo prezidiumo,
5. Revizijos Komisijos p-ko p. J. Lukoševičiaus pranešimas apie padarytą reviziją laikotarpiui nuo š. m. vasario 18 d. iki š. m. geg. 13 d. ir kasos knygos saldo tai dienai,
6. Diskusijos dėl Prezid. p-ko ir Rev. K-jos pranešimo,
7. 1956-57 metų numatomos veiklos plano ir tam laikotarpiui patiektos sąmatos projektas.
8. Diskusijos dėl patiekto veiklos plano ir sąmatos,
9. Klausimai ir sumanymai.

Nurodytai valandai nesusirinkus kvorumui, po pusės val. įvyks sekantis posėdis, kuris bus teisėtas neatsižvelgiant į esamą Seimelio narių skaičių.

Prieš šiltąjį vasaros laikotarpį tai bus paskutinis posėdis ir gerbiamieji Seimelio nariai prašomi dalyvauti visi.

Seimelio Prezidiumas.

VISŲ CHORISTŲ ŽINIAI.

Pranešame, kad susidėjus nenumatytoms aplinkybėms, šį penktadienį choro repeticijos nebus. Sekanti bendra choro repeticija įvyks ateinantį pirmą dienį, t. y. gegužės mėn. 28 d., 1220 Mountain Str., 8 val. vakaro. Prašome visus choristus į minėtą repeticiją atvyti punktualiai, nes dar bus aptariami mūsų tolimesnieji darbai.

Taip pat mielai laukiami nauji choro dalyviai.

Choro Valdyba.

MALONIAI KVIEČIU

visus tautiečius atsilankyti į mano vedamos Muzikos Studijos mokinių koncertą ir pasidėmėti mūsų priaugančios muzikinės kartos pažanga ir pasisekimais muzikos ir dainos srityse. Koncertas įvyks birželio 3 dieną, sekmadienį, 5 valandą po pietų Aušros Vartų salėje, 1465 rue de Seve, Cote St. Paul. Koncerte pasirodys dainininkės ir pianistai-tės.

Su pagarba **E. Kardelienė.**

JUŠKEVIČIENĖ Petronelė po operacijos labai gerai jaučiasi ir greit sveiksta. Iš Queen Elizabeth ligoninės ji perkeliama poilsiui į tos ligoninės namus rekonvalescenatms (sveikstantiems).

A. V. KLEBONAS jau nupirko naują salei fortepioną.

ST. BALTAUSKUI yra gautas iš Lietuvos laiškas, dabar esąs NL redakcijoj.

KYNAITEI Mildai NL redakcijoje yra laiškas.

MALČIUS Marija prašoma atsiimti iš NL red. laišką, gautą iš Lietuvos.

TUOKIASI: Mikalajūnas Antanas su Kazimiera Venskiūte ir Krikščiūnaitis Benediktas su Frances, Claire, Marie Ūsas.

SIUVĖJAS M. Mačiukas nuo birželio 1 d. pradeda abonentų B vajų. Tai jau antra šimtinė. Birž. 1 d. bus pirmasis laimėjimas, 48 dol. Laimėjimai bus skelbiami NL-je. M. Mačiuko įmonė auga kasakrt vis tobulėdama.

LAIŠKAS p. A. Kavaliūnaitei yra redakcijoje. Prašoma atsiimti arba nurodyti adresą, kuriuo laiškas persiųstinas.

P. VAŠKIENĖ nuo Velykų viešši Amerikoje ir tiktai dabar ruošiasi sugrįžti į Montrealį.

BULOTA Alvidas, per nelaimę buvo susižaidęs ir Dr. Šegamogas turėjo jam susiųti žaizdą.

DARGIS Vytautas su žmona buvo atskridę į Montrealį į St. Life draudimo agentų suvažiavimą, iš tolimojo Kitimat, nuo Pacifico pakraščių. Plačiau sekančiame NL n-ry.

SAGAITIS Kostas buvo atvykęs į Montrealį iš Sudburio, Jonui Lukoševičiui tarpininkaujant nusipirko jau trečius Montrealy namus, lankėsi NL redakcijoje, pratęsė prenumeratą ir nuo kiekvieno namo paaukojo po dolerį aukų, už ką jam dėkojame. P. Sagaitis nori persikelti gyventi į Montrealį, bet greičiausia tą padarys nusipirkęs ketvirtus namus... P. Sagaitis, dirbęs aliuminijaus įmonėje, dabar jau pensininkas. Montrealyjis viešėjo pas pp. Bernotus.

ŠV. KAZIMIERO BAŽNYČIOS STATYBAI

aukojo po 50 dolerių šie asmenys: M. Laurinaitis, P. Brazauskas, J. Vaitekūnas, O. Balkevičienė, J. Laurinaitis, T. Abraitis, p. Aleksandravičius, D. Meilius, p. Teresevičius, P. Lukoševičius, p. Aužis, J. Senkus, kiti aukojo po mažiau. Aukos ir toliau plaukia naujos bažnyčios statybai.

JASPELKIS Stasys nusipirko puikų naują automobilį.

TREČIOSIOS LIETUVIŲ DIENOS MONTREALYJE APYSKAITA

Pajamos:	$$
Prie įėjimo bal. metu	2337.00
Bufetas ir gėrimai	650.60
Koncerto pajamos	1805.57
Loterija	470.05
Skelbimai metraštyje	227.40
Viso pajamų	5490.62
Išlaidos:	**$$**
Liet. Dienos ženkleliai	421.21
Gėrimai	519.15
Baliaus parengimas	191.91
Meno parodos išlaidos	175.94
Stalai ir kėdės	467.62
Programos ir kvietimai	100.00
Chorui ir kt. artistams	1247.00
Orkestrui baliuje	80.00
Maistas baliui	295.28
Metraščio išleidimas	1304.42
Įvairios kitos išlaidos	139.31
Viso išlaidų	4942.6
Gryno pelno liko	547.98

NELAIMĖ ištiko p. Linauską, 72 metų Ville Emardo gyventoją: Jis lipdamas į tramvajų pargriuvo ir susilaužė dešinės kojos šlaunies kaulą. Queen Elizabeth ligoninėje jam padaryta operacija ir lūžęs kaulas suveržtas metaliniais varžtais.

GAURYS Antanas savo vasarvietėj St. Donat, statosi anūją katidžių.

ABROMONIS Bronius pakartotinai užprenumeravo NL džiovininkų sanatorijoje gydomiems Vokietijoje lietuviams. Tai gražus pavyzdys rūpesčių savo tautiečiais.

GAILIUS Nikodemas susirgo ir gydomas Lachinės ligoninėje.

VAŠKYS Jonas St. Anne Belevieu atidarė krautuvę, kuri apylinkėje yra prašmatniausia. Krautuvė yra St. Peter St. 19.

KORY Manfred praneša, kad jo įstaiga (žiūr. jo skelbimą) vaistus į Lietuvą siunčia lėktuvu ir labai greit.

„VILNIUS LIETUVOS GYVENIME" ANGLIŠKĄJAI

laidai vajaus komitetas pranešа, kad aukavo po 10 dol. V. Mašalaitis; po 5 dol. J. Mikšys, Step.-Alg. Bučmys ir P. Višinis; po 2 dol. Al. Astašaitis, William B. Prank. Visi iš US A. J. Vaitkus — Toronto. A. Petrašiūnas, J. Barsenas, E. Cicėnas ir Ad. Kalnėnas; po 1. 50 dol. L. Kanopeskas; po 1.20 dol. J. A. Švilpa ir E. F. Dauvlimas; po 1 dol. S. Navickas, V. Kuzma, L. Eimantas, K. Majauskas, J. Stulgys, P. Aglinskas, J. Šeputis, P. Jurgutis ir P. Jurgutis ir P. Tumosas. Visi iš London, Ont. Z. Orvidas — Hamilton, Ont.; po 50 ct. J. Bliskis, V. Bendaraitis, M. Rukis ir Z. Butkevičius; pi 25 ct. Čegys ir A. E. Pocius, iš London, Ont.

Visiems aukavusiems ačiū. Vajaus Komiteto adresas: Mr. J. Cicėnas, 138 Shaw St. Toronto ,Ont. Canada.

AUKAVO A. V. BAŽNYČIOS STATYBAI

po 100 dol. Gr. Lunas, J. D. Mališkai, V. Liesūnaičiai ,po 50 dol. V. Naikelis (Nickle), Iz. Ald. Mališkai, Vl. Vanagas, J. Matulaitis, Šitkauskai, po 25 25 dol. V. Kačergis, L. Morkūnienė, po 20 dol. St. Daukšai, Vl. St. Erslovai, P. T. Čipkai, po 15 dol. J. Valiulis, K. E. Guzevičiai, J. M. Šegamogai, K. D. Smilgevičiai, V. Česna, 23 dol. Parapijos choras, po 10 dol. O. Vilimienė, P. Mažeika, Ant. Pranevičius, E. Kardelienė, Dom. Gurklys, J. L. Bulotai, Alf. Jankus, L. K. Balzarai, J. O. Motuzai, J. M. Leknickai, E. Vaupšienė, P. A. Vapšiai, P. Peleckas, Pov. Narbutas, J. Dalmantas, K. Maciulevičienė, V. Škudai, L. El. Pakuliai, Iz. Gorys, Jon. Valiulis, J. Vizgirdienė, J. Juodgudis.

Garbės fundatoriais skelbiami: J. D. Mališkos.

SUSIRINKIMAS — PASKAITA.

Kanados Liet. Katalikių Moterų Dr-jos Montrealio skyriaus visuotinas narių susirinkimas su paskaita šaukiamas gegužės 27 d., 12.30 val. sekmadienį A. V. parapijos, kleboni jos salėje.

Visos narės kviečiamos skaitlingiausia dalyvauti. **V-ba.**

JONINIŲ VAKARIENĖ

Birželio 9 d., šeštadienio vakare, A. V. Parapijos salėje Kanados Liet. Katalikių Moterų Dr-jos Montrealio skyrius, rengia iškilmingą Joninių vakarienę. Šią datą prašo rezervuoti.

Rengėjos.

LIETUVIŲ KOMUNISTŲ SUVAŽIAVIMAS TORONTE

„Laisvė" ir kiti lietuvių komunistų laikraščiai džiaugiasi, esą „sėkmingas buvo kanadiečių suvažiavimas Toronte". Tie laikraščiai nepasako, kokių kanadiečių. Tiktai skaitant jų laikraščius aiškėja, kokie tie kanadiečiai buvo suvažiavę. Štai jų sąrašas, kaip jį skelbia Laisvė:

„Suvažiavime nebuvo atstovų nuo kiekvienos kuopos, bet buvo atstovaujama dauguma narių. Winnipego kuopa atsiuntė vieną atstovą, J. Radzevičių. Montrealio kuopa net 5 atstovus, J. Lesevičių, J. Urbanavičių, J. Kisielių, M. Gudą ir B. Šalčiūną. Hamiltono kuopa du, A. Petronį ir W. Dovidėną. Toronto kuopa, kaip vietinė, turėjo 13 atstovų. Iš Jungtinių Valstijų, nuo Centro Komiteto, buvo Christina Stanislovaitienė. Iš Londono suvažiavime dalyvavo A. Byras ir P. Pajuodis. Mažesnės ir tolimesnės kuopos negalėjo atsiųsti atstovų, bet atsiuntė sveikinimus ir sumanymus raštu. Šalia delegatų buvo ir svečių, jų tarpe Dr. J. Stanislovaitis iš Jungtinių Valtijų".

Tai vadinamos Lietuvių Literatūros Draugijos suvažiavimas. Bet apie jokią literatūrą suvažiavusieji nekalbėjo, o svarstė, kaip reikia veikti senatvės pensijos ir kitais visuomeniniais klausimais su kitomis, žinoma, komunistų grupėmis. Kaip žinoma, LLD vardu yra pridengta komunistų veikla.

IŠNUOMOJAMAS

dvigubas kambarys ved. porai arba pavieniams. (Rosemounte). Teirautis tel. RA 7-5339.

PARDUODAMA STATIONARY STORE

2 kambariai už krautuvės, seniai įsteigta, labai gera proga. Teirautis tel. CA 0161.

TORONTO

DĖL BAISIOJO BIRŽELIO

Iš Baltų Federacijos praneša ma, kad ir išemet yra rengiamas iš Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių 1941 m. ir vėliau bolševikų okupantų įvykdytų masinių ištrėmimų paminėjimas, kuris įvyks birželio 10 d. vakare, Massey Hall.

Visos lietuviškos organizacijos šiuo prašomos nerengti tą dieną didesnių parengimų, kad tuo nesusimažintų skaičius minėjime dalyvaujančiųjų.

Vyriausiuoju kalbėtoju yra pakviestas Kanados federalinės vyriausybės imigracijos ministeris p. Pickersgill. Be sveikinimų iš pabaltiečių atstovų, organizacijų vedėjų bei Kanados oficialinių asmenų numatoma, kaip visuomet. turtinga visų pabaltiečių meninė programa.

LIUTERIONIŲ PAMALDOS PER RADIJĄ

Malones lietuvių liuteronių parapija Toronte nutarė per radiją laikyti pamaldas gimtąja kalba. Jomis rūpinsis „Liuteronių bažnyčios balsas", kurio valdybą sudaro: O. Delkus, A. Povilaitiss, L. Žiaunerevičienė ir I. Reinertaitė. Kas nori šias lietuvių evangelikų radijo pamaldas paremti, tesiunčia savo auką šiuo adresu: Liuterionių Bažnyčios Balsas", 1424 Davenport Rd., Toronto, Ontario, telef. LE 4-4813.

JAUNŲJŲ MUZIKŲ KONCERTAS

Toronte įsikūręs jauniems muzikos talentams ūgdyti būrelis šį sekmadienį 2 val. po pietų Švento Jono Krikštytojo salėje, rengia konkursinį koncertą, kuriame dalyvaus apie 30 jaunųjų mūsų talentų. Jauniesiems talentams įvertinti yra pakviestas muz. kompozitorius prel. J. Ronan. Visiems pasirodžiusiems scenoje, komitetas įteiks dovanėlę, o pasižymėjusiems konkurse—specialų pažymėjimą. Koncerte dalyvaus iš įvairių studijų ir įvairiais instrumentais besimoką mūsų lietuviškieji talentai.

MOKYKLOS METŲ PABAIGA

Toronto lituanistinė šeštadienio mokykla mokslo metus baigia gegužės 26 dieną šešto skyriaus egzaminais ir bendromis mokslo metų užbaigimo pamaldomis šv. Jono Kr. bažnyčioje. Iškilmingas pažymėjimų įteikimas įvyks sekmadienį, gegužės 27 d. 4.30 val. Šv. Jono Kr. par. salėj. Šoniniuose salės kambariuose vyks mokinių darbų parodėlė.

RASAGA BEACH VASARVIETĖJE

prasidėjo pavasario darbų sezonas: dažomos medžio vasarvietės, valomi sklypai ir statomi nauji katidžiai. Vasarvietėje sezonas prasideda apie birželio mėnesio galą. Pažymėtinas J. Petrulio statomas didžiulis pastatas, kuriame numatoma įrengti valgykla ir kitokios įstaigos. Pastatas yra mūrinis ir gana brangus. Kažin tik ar pasiteisins investuotas kapitalas, nes vasaros sezonas nėra ilgas.

M. JANKAUS MINĖJIMAS

salėje, dėl susidėjusių aplinkybių atidedamas.

LIET. NAMŲ REMONTAS

eina į galą. Šią savaitę numatoma atlikti dažymo darbai. Šis remontas su priestatu kainavęs apie 9000 dol. visiškai moderni zavo Lietuvių namus ir žymiai pakėlė namų vertę. Prieš 4 metus pasirašę namų šėrus ir jų iki šiol neišpirkę, kas suda ro bendrą sumą per 3000, dabar turėtų išpirkti. **L.**

„VARPO" choro parengimas Šv. Jono salėje turejo gerą pasisekimą. Choras mažai gauna paramos iš B-nės, tačiau jis ne tik pats išsilaiko, iš savo parengimų, bet dar remia Vasario 16 gimnaziją, išlaikant vieną mokinį. **L.**

TORONTE „BATAI"

Geg. 26 d., šešt. 7.30 v. vak. Šv. Jono Kr. par. salėje rengia paskutinįjį pavasario sezono vakarą. Bus statoma dviejų veiksmų įdomi komedija „Batai", parašyta R. Spalio, iš D. P. stovyklų viengungių gyvenimo Vokietijoje.

VIEŠA PASKAITA

Penktadienį, gegužės 25 d., 7 val. vakaro, šv. Jono parapijos salėje Lietuvių Teisininkų Dr-jos Toronto Skyrius ruošia viešą paskaitą: „Susisiekimo nelaimės ir atsakomybė". Kalbėtojas — Apeliacinio Teismo prokuroras J. B. Galbraith.

Paskaita bus įdomi ne tik automobilistams, bet ir kiekvienam asmeniui. Visi kviečiami atvykti. Įėjimas — laisvas.

IŠGANYTOJO LITERIONIŲ BAŽNYČIOJE,

lietuvių pamaldos šv. Trejybės sekmadienį, gegužės 27 d., 11 val. pr. p., įvyksta Liuterionių Vasarinėje Stovykloje Edgewood, Eden Mills, Ont., maždaug 40 mylių nuo Toronto Highway 7 vakaruosna, tarp Acton ir Rockwood vietovių, nedavažiavus Guelph. Po to ten pat maždaug 12 val. įvyks gegužinė. Toje stovykloje yra ne vien tik gražaus miško su upe ir žaidimo įrengimais, bet ir didelė kavinė. Tat leidžia ten būti net blogo oro metu. **Dr. Kavolis.**

PRISIKĖLIMO SALIŲ ŠVENTINIMAS

įvyks birželio 3 d. Pašventins Toronto kardinolas. Pamaldas laikys pranciškonų vyresnysis tėvas Gailiušis. Po pamaldų salėje rengiama arbatėlė. Parapijonai už įėjimą turės apsimokėti po du dolerius. Laike arbatėlės bus keliamas aukų vajus salių skoloms mokėti. Tikimasi, kad salių šventinimo iškilmių proga daug parapijonų, kurie parapijai yra skolininkai, susimokės nuo dirbančio asmens po šimtą dolerių.

DAUG VESTUVIŲ

Tenka nugirsti, kad Toronto lietuvių kolonijoje pavasario ir ankstyvos vasaros sezonu įvyks daug vestuvių. Girdėtis, kad iš šiltųjų kraštų grįžtą gandrai to rontiškių nėra pamiršę, atsineša dami gražų būrelį lietuviukų...

PUIKIAI ĮRENGTA

Prie parapijos salių įrengta puiki virtuvė, kurioje moderniški virtuvės įrengimai (šaldytuvai, automatiniai indų plovimai, krosnys kepimui ir virimui). Tėvai pranciškonai skelbia, kad virtuvės įrengimai kainavę arti dvidešimties tūkstančių dol.

TUOKIASI Vyt. Balsevičius su Sofija Budvietyte.

ADVOKATAS
STASYS DAUKŠA, LL. D.
Suite 25—26
152 Notre Dame St. E.
tel. UN 1-2013 ir BE 7296
Res. 5657—12 Ave., Rsm.
RA 2-5229.

DR. J. ŠEGAMOGAS
CHIRURGINĖ ir BENDROJI PRAKTIKA
office 5441 Bannantyne
(kamp. Woodland)
Verdun. Tel. HE 3175.
priėmimo val.: 2—4; 7—9;
šeštadieniais 11—1
arba pagal susitarimą.
namų 1038 Osborne Av.
Verdun. Tel.: PO 6-9964.

DANTŲ GYDYTOJAS
DR. J. MALIŠKA
priima: 9 a. m. — 10 p. m.
5303 Verdun A.. Verdun,
Tel.: TR 4547

NOSIES, GERKLĖS IR AUSŲ SPECIALISTAS IR CHIRURGAS
Dr. R. CHARLAND
1123 St. Joseph Blvd. E.
Tel. CA 2506

Dr.E.Andrukaitis
956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

ADVOKATAS
JOSEPH P. MILLER,
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
Montreal. UNiversity 6-7026
Res.: 40 Lafleur,
LaSalle, tel. HU 9-1653

NOTARAS
MILTON W. WINSTON,
B. A., B. C. L.
Suite 504 ir 505
4 Notre Dame St. E.
Montreal. HArbour 2468

Raštinė vakarais: LA 1-7926—8873
2104 Mount Royal St. E.
René TALBOT
ADVOKATAS
Suite 306, Aldred Building
507 Place D'Armes MArquette 8045

I. G. ELECTRIC R'd.
Elektros kontraktorius
IGNAS GURČINAS
3260 Curatteau
Montreal. Tel. CL 5515

SULLIVAN REALTIES Co.
Member of Montreal
Real Estate Board
1410 Guy St., tel. FI 6351
Perkant ar parduodant nejudomą turtą kreiptis pas mūsų
Lietuvį Atstovą
JONĄ LUKOŠEVIČIŲ
namų telefonu HE 7877.
Dviejų butų namas Verdune. Kaina $ 10.000, įmokėti $ 2.000

Kanados Lietuvių Bendruomenės Britų Kolumbijos
APYLINKĖS VALDYBOS RAŠTINĖ
ir Valdybos Pirmininkas
Advokatas ir Notaras
JONAS J. JUSTIS, LL. B.
Suite 22, Tunstall Building
709 Dunsmuir Street
Vancouver 1, B.C., Canada.
Telefonas: Pacific 4511.

Dr. A. Pacevičius
Gydytojas ir Chirurgas
280 Roncesvalles Ave
Telefonas OL. 4778.
Priėmimo valandos: 11-1 v.
vakarais nuo 6-8 v.,; trečia dieniais ir šeštadieniais 11-3 v. pp. Kitu laiku, susitarus
Naujas kabinetas

Raštinė: OLiver 4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 Bloor W. Toronto 4.
į rytus nuo Dufferin St.

Dr. A. VALADKA
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
1081 Bloor St. W.-Toronto
priima ligonius ir gimdyves nuo 2—4 pp. ir 6,30—8 vv., ketvirtadieniais ir šeštadieniais 1—3 pp. X-ray (Roentgeno) kabinetas.
Tel ME 2933